



www.musavat.com

# MUSAVAT

Xəbər

**Ağstafada  
iki balıqçı  
su anbarında  
batdı**

yazısı səh.13-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 12 mart 2018-ci il Bazar ertəsi № 56 (6945) Qiyməti 60 qəpik

## Gündəm

**Qeydə alınan namizədlərin  
sayı 7-yə çatdı**



Namizədliyi verilən şəxslər üçün verilən müddət bu gün bitir...

yazısı səh.9-da

**Cümhuriyyət ilində Azərbaycanda  
hərbi parad keçirilə bilər**

yazısı səh.6-da

Amerikalı ekspert:

**"ABŞ-a Ermənistan yox,  
Azərbaycan lazımdır"**

yazısı səh.11-də

**Bayıl yamacında sürüşmə  
təhlükəsi qalır - son durum**

yazısı səh.3-də

**Azərbaycanda gəlirli sahə olan  
sağlamlıq turizminin geri  
qalmasının 4 səbəbi**

yazısı səh.14-də

**Türkiyə ordusu Afrinin bir  
addımlığında - əməliyyat  
yeni fazaya keçir**

yazısı səh.12-də

**Avtomobil bazarındaki ucuzlaşma:  
idxal artıb, tələb azalıb**

yazısı səh.13-də

**"Qara bayram" ənənəsinin  
dinimizə aidiyyəti varmı?**

yazısı səh.2-də

**"Cümhuriyyət turniri"  
başla çatdı - Milli Məclis  
çempion oldu**

yazısı səh.4-də

**Dünyada kiçik ölçülü evlər  
dəbə minir - səbəb**

yazısı səh.15-də

**"Azərbaycan daha danışıqlardan nəticə gözləmir..."**

## BAKININ KRİTİK ƏKS-HÜCUM HAZIRLIĞI - "B PLANI" İŞƏ DÜŞÜR

Azərbaycan Ordusu bu gün genişmiqyaslı təlimlərə başlayır - əsas hədəf bəllidir; **türkiyəli analitik:** "Kreml seçimini eləməlidir"; **rusiyalı politoloq:** "ABŞ-ın Qarabağla bağlı özəl planı var..."



yazısı səh.8-də

**Problemlə kreditlərlə bağlı mühüm qərar  
ərəfəsində: dövlət güzəştə gedə bilər**

**Optimal həll düsturu: zərərdən hər dollara görə  
30 qəpik vətəndaş, 30 qəpik dövlət banka versin,  
30 qəpiyi isə bank bağışlasın...**

yazısı səh.5-də



Hacı Qalib Salahzadə

**Seyxin qudası  
vətəndaşın 3  
mərtəbəli  
evini dağıdıb**

yazısı səh.10-da



**Vahid Əhmədov:  
"Apreldən sonra  
kadr  
islahatlarının  
şahidi olacağıq"**

yazısı səh.7-də



**Razi Nurullayev:  
"Söyüş və  
təhqir insanları  
siyasətdən  
iyrendirir"**

yazısı səh.3-də

**12 mart 2018**





**S**iyavuş Novruzovu heç vaxt belə həyəcanlı danışan görməmişdim. Hətta ən ekstremal situasiyalarda belə, özünəməxsus yumorunu bürüzə verən, tikanlı sözlər işlətsə də, hansısa ifadəsi ilə maraqlı bir situasiyanın yaranmasına səbəkar olan YAP-ın icra katibinin müavini bu dəfə tamam fərqli idi.

**Elşad PAŞASOY**  
epashasoy@yahoo.com



Ötən həftədən bu fikirlər məni məşğul edib. Hakim partiyasının funksionerinin "Hamıya!" qriffli müraciətinə gözləniləndən qat-qat artıq reaksiyanın olmasını bir fakt aydın deyir: Musavat.com-da bu müraciətin 40 minə yaxın (!) oxucusu olub. Ancaq ona da şübhə etmirəm ki, iqtidar deputatı bu oxu statistikasına görə heç də məmnun qalmayıb, çünki mövzu heç də xoş deyil.

Gərək belə olmayaydı. Bu, xalqın və dövlətin adına yaraşmayan haldır, pis hadisədir! Avropaya, Amerikaya, lap Afrikaya köçmək, orda yaşamaq olar, ancaq istənilən halda təhqir etmək yolverilməzdir - fərq etməz, iqtidar təmsilçisi olsun, ya sadə vətəndaş! Həm də söymək acizlik əlamətidir.

Təbii, hüquq müdafiəçisinin atasının məzarına qarşı o cür davranış da yolverilməzdir, bunu hər kəs deyir. Təkcə ona görə yox ki, atalar oğullarının eməllərinə görə cavabdeh deyil, üstəlik də dünyasını dəyişmiş valideynlər! Həm də ona görə ki, bu, çox pis bir nümunə yaradır. Ola bilər kimlə

# Əfv, amnistiya xahişi edən Siyavuş Novruzov niyə təhqir olundu?

sə bununla hakimiyyətdə olanların xoşuna gəlməyə çalışıb, ancaq elə bu hərəkəti ilə iqtidara problem yaratdığına fərqində olmayıb. İnanmaq ki, müvafiq qurumlar bu cür davranış sərgiləyənləri də aşkarlayıb cəzalandırmaqla ibrət dərsi verəcək.

Kimə iddia edə bilər ki, vaxtilə kimlərsə təhqir olunub, həbsə atılıb, indi ona görə xaricdən bunun acığını çıxır. Əfəndilər, biz keçmişdə baş verənlərin haqq-hesabını çəkməyə başlasaq, arzuolunmaz vəziyyət yaranar, bunun fərqi nədir? Necə olur ki, hakimiyyətə, külli imtiyazlara sahib olan ölkənin başçısı vaxtaşırı hətta onu sərbəst şəkildə təhqir edənləri, siyasi opponentlərini, hansısa eməllərinə

görə həbsə düşənləri əfv edir, amnistiya qərarları verir, bütün olanların üstündən keçir, ancaq qarşı tərəfdə bir çoxları keçənləri sinirə, unuda bilmir? Biz doğrudanmı bir-birimizə qarşı bu qədər kinli, bu qədər mərhəmətsizlik?

qərarını verən dövlət başçısına, kimliyindən asılı olmayaraq, təşəkkür edib, bayrağımızın və dövlətimizin daimi olması naminə bir araya gəlməliyik. Ancaq biz 100 ildə bir dəfə olan hadisəni görün hansı atmosferdə qeyd edi-

Əslində bu gün xaricdə aparılan kampaniyalar təkəcə dövlətimizin imicini ləkələmir, bayram ovqatımızı korlamır, həm də bizi Qarabağdan uzaqlaşdırır, erməni diasporu "baxın, belələrinə Qarabağı qaytara bilmərik" arqumentini ortaya

müraciət etmişdi, İlqar Məmmədov daxil...

İndi maraqlıdır, dövlət başçısından humanist addım atmağı xahiş edən YAP-çı deputata qarşı niyə bu sayaq davranıldı, niyə o təhqirə məruz qaldı? Təsədüfdür, yoxsa bu

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100-cü ildönümündə görün, nələrlə məşğuluq? Əslində şəxsən mən tamam başqa ab-havanı gözləyirdim, iqtidarlı-müxalifətli barış mesajları, bayram törənlərində yanaşı fotolar, bir-birinə qardaş Türkiyədə olduğu kimi "hörmətli filankəs" müraciətləri... Buna zəmin də yaranmışdı. Bir il öncədən dövlət başçısı Cümhuriyyətin 100 ililiyinin qeyd olunması ilə bağlı sərəncam vermişdi, bunun ardınca da 2018-ci ili "Cümhuriyyət ili" elan etdi. Dövlətimizin ad gününü dünyanın istənilən nöqtəsində yaşayan azərbaycanlıları birləşdirməli idi. Həmçinin Cümhuriyyətimizin 100-cü ildönümünün yüksək səviyyədə keçirilməsi

rik. Erməni mediası xaricdə Azərbaycanın dövlət başçısına qarşı aparılan kampaniyaya zövqlə tirajlayır, fərqi deyilik! Diqqət edin, qardaş ölkə Afrin əməliyyatını aparır, Erdoğan hökumətinə ən sərt münasibətdə olan CHP lideri belə, bu mərhələdə Türkiyə dövlətinin yanında yer alıb, Ankaranın düşmənlərinə sərt mesaj verir. Bu, bir nümunədir. Vətən savaşı olan yerdə daxili çəkişmələr bir tərəfə qoyulmalıdır! Stalin repressiyalarından sonra əli "Kalaşnikov"lu sovet vətəndaşları keçənlərin "haqq-hesabını" aparsaydı, qalib, sözsüz ki, Hitler olardı. Allaha şükür, bizdə o hadisələr yaşanmır.

Bəs, bu aqressiya nədir?

qoyur. Ancaq başqa cür də ola bilərdi. Məsələn, Siyavuş Novruzov məhz bu "Cümhuriyyət ili"ndə Məsavətin keçmiş başçısı İsa Qəmbərə səhhətinə görə hakimiyyət adından "keçmiş olsun" mesajı verəndə ümid yaranmışdı başqa cür olacağına. Çoxlarımız düşündük ki, siyasi rəqiblər arasında sivil mübarizə metodlarının tətbiqi mərhələsi başlayır. Bunun ardınca böyük əfv, qızıl amnistiya gözləntisi var idi. Bu gün olduqca həyəcanlı şəkildə hər kəsdən baş verənlərə münasibət bildirməyi xahiş edən Siyavuş Novruzov cəmi bir ay əvvəl az qala bütün dustaqları - təbii ki, ağır cinayət törəndənlər istisna olmaqla - azadlığa buraxmaq üçün ölkə başçısına

da ölkəmizdə barış ovqatının yaranmasını istəməyən, inqilab küleyi əsdirmək üçün fursət gəzən dairələrin "nöqtəli zərbələri"dir? Bəlkə də hansısa məkrli dairələrin təsiri altına düşən "sapı özümüzədən olan baltalar" nə etdiklərinin, kimin sifarişinə uyğun davrandıqlarının fərqi də deyillər. Bəlkə heç birinə həbsdəki siyasilərin azadlığı lazım deyil? O adamlar onlara "içəridə" lazımdır? İstənilən halda hadisələrin geri dönüşü, "daş dövrünə qayıdış" elementləri çox qorxuludur. Siyasi mübarizənin məqbul saymadığı mübarizə üsullarının tətbiqi Şərqi ilk demokratik dövlətin adına əsla yaraşmır. Xaricdən bizim dövlətin bayramına qonaqlar, təbriklər gəlir, bizsə...

## Deputatlar arasında "Cümhuriyyət turniri" başa çatdı-Milli Məclis çempion oldu

**M**artın 11-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti parlamentinin 100 illik yubileyinə həsr olunan parlament komandalararası beynəlxalq futbol turnirinə yekun vurulub. Azərbaycanın parlament futbol komandası beynəlxalq turnirin qalibi olub.

"İnter Arena"da keçirilən final oyununda Azərbaycan və Ukrayna komandaları qarşılaşdı. Oyunun gedişini Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov, parlamentin digər vəzifəli şəxsləri və nümayəndə heyətlərinin üzvləri izləyiblər. Əvvəlcə hər iki ölkənin dövlət himnləri səsləndirilib. Oyunda topa ilk toxunuşu Azərbaycanın gənclər və idman naziri Azad Rəhimov və Türkiyənin gənclər və idman naziri Osman Aşkın Bak ediblər.

Komandaların cəhdlərinə baxmayaraq, oyunun birinci hissəsində hesab açılmayıb. İkinci hissədə daha fəal başlayan Azərbaycan komandası 36-cı dəqiqədə Əli Abışovun qolu ilə hesabda öne çıxıb. Matçın 60-cı dəqiqəsində Ukrayna komandasının üzvü Oleq Osuxovski hesabı bərabərləşdirib. Qarşılaşmanın sonuncu dəqiqəsində Musa Qurbanovun qolu ilə Azərbaycan komandası

nın qələbəsi rəsmiləşib. Beləliklə, Azərbaycan komandası görüşdən 2:1 hesabı qələbə ilə ayrılıb. Matç başa çatdıqdan sonra mükafatlandırma mərasimi təşkil olunub. Beynəlxalq turnirin iştirakçı komandalarının üzvlərinə medallar və kubok təqdim olunub.

Mükafatları Azərbaycanın gənclər və idman naziri Azad Rəhimov və Milli Məclis sədrinin birinci müavini Ziyafət Əsgərov təqdim edib. Xatırladaq ki, turnirdə Azərbaycan Milli Məclisinin, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin, Ukrayna Ali Radasının, Polşa və Latviya seymlərinin komandaları yarışıb. Xatırladaq ki, Azərbaycan komandası Latviyanı 3:0 hesabı ilə məğlub edərək finala vəsiqə qazanmışdı. Ukrayna deputatları isə türkiyəli həmkarlarını 4:2 hesabı ilə məğlub etmişdilər.

Gənclər və idman naziri Azad Rəhimov Modern.az-a açıqlama-

sında Milli Məclisin futbol komandasını təbrik edib və bu cür görüşlərin keçirilməsinin vacib olduğunu bildirib: "İstərdik ki, bu görüşlərə daha çox ölkə qatılsın. Amma bizim parlamentimiz bir daha sübut etdi ki, biz idman ölkəsiyik. Parlamentimiz belə gözəl futbol oyunu nümayiş etdirirsə, biz hər sahədə irəliləyiş və yeniliklər nümayiş etdirə bilərik".

Milli Məclisin Gənclər və idman komitəsinin sədri Fuad Muradov isə Azərbaycan komandasını dəstəkləyən nazirliklərə, qurumlara təşəkkür edib. "Bu turnir Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinə həsr olunmuşdu. Cənab prezident xüsusi olaraq bu il müxtəlif tədbirlər planı təsdiqləmişdi. Bugünkü tədbir də, gənclərin sağlamlığının, Azərbaycan dövlətçiliyinin, müstəqilliyinin çox vacib hissəsi idi. Oyun barədə isə onu deyə bilərim ki, çox ağır keçdi". Komitə sədri xatırladı ki, Azərbaycan komandası iki il öncə Ukrayna komandası ilə oynayıb. "Bilirsiniz ki, iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev

də oyuna qatılmışdı. Bu, bir yarışdır, mütləq deyildi ki, biz qələbə çalaq. Ancaq yaxşı oldu ki, oyun qələbə ilə bitdi. Qələbə qazanmağımızda mətbuatın da dəstəyi oldu. Gördünüz ki, tribunada nə qədər bizi dəstəkləyən var idi. Mənə elə gəlir ki, bizim hamımızın bir yerdə olması çox yaxşı oldu. Ən əsası, bura gələnlər, hər bir milli komandaya Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, Ermənistanın işğalçılıq siyasəti haqqında geniş məlumat verildi. Bu turnir, gənclərimiz, sağlamlığımız, ərazi bütövlüyümüzün təbliği üçün çox əhəmiyyətli idi". F.Muradov öz oyunundan da danışdı: "Gördünüz ki, topun biri qapı direyinə dəydi. Digər vurduğum zərbə isə hardasa iki santimetr qapının kənarından keçdi. Mən hər oyunda demək olar ki, qol vururam. Amma bu dəfə alınmadı. Əsas odur ki, komandamız yaxşı oynadı, qələbə qazandıq. Gənclər və idman nazirimiz, Milli Məclisin sədri, Oqtay Əsədov oyunu izləməyə gəldi. Bunlar hamısı onu göstərir ki, tədbir maraqlı olub".



Azərbaycan Milli Məclisinin komandası Ukrayna parlamentinin komandası qarşısına aşığadək heyətlə çıxıb: Fuad Muradov (kapitan - Milli Məclisin Gənclər və İdman komitəsinin sədri), Elşad Həsənov (deputat), Ülvi Quliyev (deputat), Kamran Nəbizadə (deputat),

Tahir Mirkişili (deputat), Mahir Abbaszadə (deputat), Fazil Mustafa (deputat), Azər Badamov (deputat), Emin İmanov (Milli Məclis Aparatının işçisi), Adil Vəliyev (Milli Məclis Aparatının işçisi).

**E.PAŞASOY,**  
"Yeni Məsavət"

“Əhali və banklar üzərində böyük yükə çevirilmiş problemlə kreditlər məsələsinin həll olunacağına ümidlər artıb”. Bu sözləri modern.az-a açıqlamasında Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vahid Əhmədov səsləndirib.

pul çıxacaq, dövlətin bu qədər pulu varmı? Aydın məsələdir ki, dövlət bütün borcları ödəyəsi deyil. Bu, heç doğru bir addım

Ancaq aydındır ki, dövlət bunu bankdan tələb edə bilməz, yalnız tövsiyə edə bilər. Ancaq mən güman edirəm ki, cənab

# Problemlə kreditlərlə bağlı mühüm qərar ərəfəsində: dövlət güzəştə gedə bilər

## Optimal həll düsturu: zərərdən hər dollara görə 30 qəpik vətəndaş, 30 qəpik dövlət banka versin, 30 qəpiyi isə bank bağışlasın...

Deputat 2018-ci ilin 1 aprel tarixindəki ödənilməmiş məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə borcların tam məbləğdə silinməsindən danışıqdan bildirdi ki, ölkə prezidenti tərəfindən daxil olan təklif Milli Məclisdə qəbul olundu və sığorta amnistiyasına gedildi. Amnistiyaya əsasən, 382 milyon manat borc faktiki olaraq silindi”.

V.Əhmədovun sözlərinə görə, ölkə başçısının bu humanist addımlarının davamı kimi problemlə kreditlərlə bağlı da qərar verilməlidir: “Çünki 2015-ci ilin devalvasiyalarından sonra əhali kommersiya banklarından dollarla götürdüyü kreditləri geri qaytarmaqda çətinlik çəkir, əksəriyyət isə qaytara bilmir”.

Deputat deyib ki, hazırkı iqtisadi vəziyyət problemlə kreditlərin həll edilməsinə imkan verir: “Devalvasiyadan sonra yaranmış iqtisadi gərginlik səngiyib, aktivlik artıb, manatın məzənnəsi sabitləşib. Deməli, problemlə kreditlər məsələsinə baxmaq olar. Biz də ona görə həm parlamentdə çıxışlar zamanı, həm də mətbuat vasitəsi ilə məsələyə baxması üçün cənab prezidentdən xahiş etdik. Həmkarım Əli Məsimli ilə birlikdə hazırladığımız 14 səhifəlik təkliflər paketinə də hələlik baxılmayıb. Sığorta amnistiyasının davamı olaraq, dollarla götürülən kreditlərə baxılmalıdır. Ümid edirik bu məsələ də müsbət nəticələnməkdir”.

V.Əhmədovun sözlərinə görə, bank sistemini sağlamlaşdırılmasının əsas yollarından biri də vaxtı keçmiş kreditlərin geri qaytarılmasıdır: “Bu məsələlər həll edilməlidir ki, banklar sıfırdan başlasın. Zərərlə işləyən, kapital çatışmazlığı, likvidlik problemləri olan banklar çoxdur. Bütün bunları nəzərə alaraq, məsələlərə baxılacağına böyük ümid bəsləyirik. Bu gün məhkəmələrdə baxılan işlərin çoxu problemlə kreditlərlə bağlıdır. Minlərlə yox, on minlərlə məhkəmə çəkilməsi var. İnsanlar krediti ödəyə bilmədiklərinə görə məhkəmələrə cəlb olunur. Bizim özümüzlə yüzlərlə belə müraciət daxil olur”.

Bu il fevralın 1-nə olan məlumata görə, vaxtı keçmiş kre-



ditlərin məbləği 1 milyard 695,9 milyon manatdır. Bəs görəsən, problemlə kreditlər məsələsinin həlli mexanizmi necə olacaq? Söhbət borcların tam olaraq dövlət tərəfindən bağışlanmasından, yoxsa zərərin tərəflər arasında bölüşdürülməsindən gedir? Hazırkı dövrdə dövlətin bunun üçün kifayət qədər imkanları varmı?

“Yeni Müsavat”-a açıqlamasında bu sualların cavablandıraraq iqtisadçı ekspert, hüquqşünas Əkrəm Həsənov deputatların təkliflərini müsbət qiymətləndirdi: “Bu, çox yaxşı təklifdir, vaxtında səsləndirilmiş bir fikirdir. Çünki həm qarşıdan gələn Novruz bayramı, həm Cümhuriyyətin 100 illiyi ərəfəsindən belə bir addım atıla bilər. Eləcə də prezident seçkisi ərəfəsidir və ölkə tarixində yeni bir mərhələ, yeni bir siyasət başlayır. O baxımdan problemlə kreditlərin bağışlanması yaxşı bir hadisə olardı. Bu həm əhali, həm sahibkarlar, həm də bank sistemi üçün müsbət rol oyna bilər. Lakin burada əsas məsələ, söhbətin hansı məbləğdən getdiyi, amnistiyanın kimlərə şamil ediləcəyi və mexanizmin necə olacağıdır”.

Əgər dövlətin sosial sığorta borclarının bağışlanmasından söhbət gədirsə, bu zaman həmin vəsait dövlətə çatmayacaq. Ancaq vətəndaşların banklar qarşısındakı borclarından söhbət gədirsə və dövlət onu bağışlayırsa, deməli, həmin vəsaitləri banklara özü verməlidir. Bu pul dövlətdən çıxmalıdır. O baxımdan ciddi hesablama aparılmalıdır ki, belə bir qərar verilsə, dövlət büdcəsindən nə qədər

prezident belə bir tövsiyə versə, heç bir bank buna qarşı çıxmaz, əməl edər”.

Ə.Həsənovun sözlərinə görə, dövlət o halda vətəndaşın borcunun bir hissəsini ödəyə bilər ki, borclu təklif olunan məzənnə ilə kreditini bağlamış olsun: “Sadəcə, bir nüans hesablanmalıdır ki, bu güzəşt hansı həddədək olan borclara şamil edilməlidir? Bəziləri bu rəqəmin 10 min, bəziləri 20-30 min dollar olmasını təklif edir. Bununla bağlı dövlət qərar qəbul etməlidir ki, hansı həddədək borclara bu cür güzəştlər tətbiq etməyə gücü çatacaq. Bunu biz ekspertlər deyə bilmərik. Burada önəmli bir məqam da var. Dövlət o halda borcu kompensasiya edə bilər ki, vətəndaş borcu tam bağlamış olsun. Məsələn, vətəndaş krediti 0.78 məzənnəsi ilə götürmüşdü, indi təklif edirlər ki, gəl həmin borcu 1.10 manatdan bu borcu bağla. O borcu hissə-hissə aylara bölürlər, vətəndaş borcu tam ödədikdən sonra dövlət qalan 30 qəpiyi kompensasiya etməlidir. Bu şərt çox vacibdir. Çünki biz bilir ki, əhalidə xeyli kreditlər var ki, onlar faktiki olaraq batıb. Onların qaytarılması ümid-sizdir. Çünki həmin vətəndaşlar hətta dolları 50 qəpikdən də ödəməyə qadir deyillər. Belə olan halda onların borcları tam silinməlidir. Bunun üçün prezident fərmanına da ehtiyac yoxdur. Bugünkü qanun da bunu deyir ki, ödəyə bilməyən vətəndaşların borcu silinməlidir. Bundan daha çox banklar udur. Onlar faktiki ümitsiz olan kreditlərin bir hissəsini faktiki olaraq qaytar-mış olurlar. Halbuki o cür kreditlərin verilməsinə görə banklar özü də məsuliyyət daşıyır. O baxımdan belə bir sərəncam verilsə, yaxşı olar. Dəqiq məbləğ müəyyən edilməlidir ki, hansı həddədək olan kreditlərə güzəştlər şamil olunacaq. Vətəndaş güzəştli məzənnə ilə borcu tam bağladıqdan sonra dövlət öz üzərinə düşən hissəni banka ödəməlidir. Bank da öz növbəsində payına düşən hissəni vətəndaşa bağışlamalıdır”.

Ekspertin sözlərinə görə, hazırda dövlətin bütün borcları bağışlayacaq qədər pulu da yoxdur: “Nəzərə alsaq ki, söhbət əsasən dollar borclarından gedir, hesab edirəm ki, burada sahibkarlara güzəşt edilməlidir. Hazırda sahibkarlara, hüquqi şəxslərə borclarını qaytarmadıqları üçün heç kim heç nə etmir. Ancaq, əlbəttə, kreditin təyinatı üzrə istifadə edilməməsi və sair məsələlərdə cinayətlər olubsa, onsuz da qanunvericilik həmin sahibkarları cinayət məsuliyyətinə cəlb etməyə imkan verir. Problemlə kreditlərin bağışlanması və ya güzəştlərin tətbiq edilməsi məhz əhalinin xarici valyutada olan borclarına aid olmalıdır. Yaranmış məzənnə fərqi 3 tərəf arasında bərabər bölüşdürülməsini bir çox ekspertlər təklif edib və mən də o təkliflə razıyam. Əksər borclular dollar kreditini 0.78 məzənnəsi ilə götürüblər, bu gün isə dollar 1.70 manatdır. Deməli fərq 92 qəpikdir, yəni 90 qəpiyi 3 bərabər hissəyə bölmək olar. Yaranmış zərərdən hər dollara görə 30 qəpiyi vətəndaş verməlidir, 30 qəpiyi dövlət banka kompensasiya etməlidir. Yerdə qalan 30 qəpiyi isə bank öz üzərinə götürməlidir və bağışlamalıdır”.

□ Nərgiz LİFTİYEVA,  
“Yeni Müsavat”

## İdxal məhsullarının gömrük qiymətində artımın səbəbləri

Natiq Cəfəri: “Gömrükdəki şəffaflaşdırma prosesinin qiymət artımına təsirlərini azaltmaq üçün addımlar atılmalı idi”



**Bu** ilin yanvar-fevral aylarında Azərbaycana idxal olunan əksər yeyinti məhsullarının gömrük qiyməti ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə çox olub. Bu barədə Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatlarında qeyd olunub.

Belə ki, 2 ay ərzində ölkəyə gətirilən ətin hər tonu 1 500 ABŞ dollarına (hər kiloqramı 1,5 dollara və yaxud 2,55 manata) rəsmiləşdirilib ki, bu da ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 11% çoxdur. Sürün gömrük qiymətində 1,6%, kərə yağının və süddən hazırlanmış digər yağların gömrük qiymətində 64,4%, meyvə-tərəvəzin gömrük qiymətində 19,6%, çayın gömrük qiymətində 4%, bitki və heyvan mənşəli piy və yağların gömrük qiymətində isə 5,1% artım olub. Əvəzində Komitə Azərbaycana idxal olunan buğdanın hər tonunu illik müqayisədə 6,4%, şəkərin hər tonunu isə 1,5% aşağı qiymətə rəsmiləşdirib.

Bəs, bu bahalaşma hansı iqtisadi amillərlə bağlıdır? Söhbət dünya bazarındakı bahalaşmadan, yoxsa ölkənin gömrük sistemindəki dəyişikliklərin təsirindən gedir?

“Yeni Müsavat”ın sualını cavablandıraraq iqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri qeyd etdi ki, beynəlxalq bazarlarda mövsümi xarakterli bahalaşma ola bilər, lakin bu qeyd olunan həddə hiss olunmur: “Təkcə bu səbəbdən belə kəskin fərqlin olması mümkün deyil. Azərbaycan iqtisadiyyatı kifayət qədər təzadlıdır. Gömrükdə rəsmiləşdirmə artıqca qiymətlər də artır. Əvvəllər gətirilən məhsulun bir hissəsi rəsmiləşdirilirdi, bir hissəsi isə qeyri-rəsmi şəkildə ölkəyə daxil olurdu. İş adamları ilə gömrük orqanları arasında anlaşma baş verirdi. Bu da qiymətlərə müsbət təsir edirdi. Əgər iş adamlarına rüsvət vermək daha əlverişli olmasaydı, elə qanuni şəkildə ölkəyə mal gətirərdilər. Deməli burada qarşılıqlı marağ olub. İndi gömrük prosesi tamamilə rəsmiləşdikdən sonra, bu qarşılıqlı marağ getdikcə azalıb. Bu da öz-özlüyündə pozitiv bir addımdır”.

İqtisadçı hesab edir ki, gömrükdəki şəffaflaşdırma prosesinin qiymət artımına təsirlərini azaltmaq üçün müəyyən addımlar atılmalı idi: “Ölkədə istehsal olunmayan və ya istehsalı az olan məhsulların gömrük rüsumları aşağı çəkməli idi ki, qiymətlərə ciddi təsir göstərməsin. Çox təəssüf ki, Azərbaycanda gömrük siyasəti gömrüyün fəlsəfinə uyğun aparılmır. Dünyanın hər yerində gömrük orqanları daxili bazarın qorunması üçün yaradılmış və daxili istehsalçılara dəstək üçün fəaliyyət göstərən bir orqandır. Azərbaycanda isə daxildə istehsal olunmayan məhsullara belə çox böyük gömrük rüsumları tətbiq olunur. Bu da son nəticədə istehlakçının cibindən çıxır. Ölkədə elə məhsul növləri var ki, daxili istehsal ümumiyyətlə yoxdur və ya çox cüzi həcmdədir. Buna baxmayaraq, gömrük rüsumları yüksək olduğu üçün bazar qiymətlərinə ciddi təsir göstərir. Bu baxımdan qiymət artımının sürətlənməsinin şahidi oluruq”.

□ Nərgiz LİFTİYEVA,  
“Yeni Müsavat”



## Yeni Mişka müsibəti

Samir SARI

**B**ritaniya dövləti öz əzəli və əbədi müttəfiqlərinə müraciət edib ki, gəlin Rusiyada keçiriləcək futbol mundialını boykot edək. Bildiyiniz kimi, Britaniyanın "əzəli və əbədi müttəfiqləri" çoxdur, ingilislər də elə bizim kimi "bir millət-beş-altı dövlət"dir, üstəlik, öz aralarında heç vaxt qırğma çıxmırlar.

O ruslardır, 1941-45-də ukraynalılarla can bir qəlbə qardaş idi, meşələrdə faşistlərə qarşı birgə vuruşurdular, amma indi bir-birinə qarşı döyüşürlər. İngiltərə isə yüz il bundan əvvəl də ABŞ-la, Avstraliya ilə, Kanadaya, Yeni Zelandiya və başqaları ilə müttəfiq idi, indi də elədir.

Hazırda həmin bu ingilislər müttəfiqlərinə xitabən belə bir, türkün sözü, ricada bulunublar, deyirlər, davay, gedib Rusiyada futbol oynamayaq, Putin pərt olsun.

Bu ricanın yekə bir səbəbi var. O da odur ki, rus kəşfiyyatçılar yenə dinc durmayıblar, varıb gedib Londonda daha bir SSRİ satqını qızıyla birlikdə zəhərləyiblər.

Bu isə dünyanın ən yaxşı xarici kəşfiyyat şəbəkələrindən birinə malik olan ingilislərin xətrinə dəyib. İndi onlar öz-özələrinə və bütün dünyaya deyirlər ki, Kreml ağ eləyir, artıq neçənci dəfədir ki, ruslar ölkəmizdə sığınacaq tapmış adamı zəhərləyirlər.

Baxmayın, dünyanın hər yerində eynidir: evə gələn qonağı öldürmək, öldürməyə çalışmaq ev yiyəsinə sataşmaqdır, üzünə söyməkdir. Özünə hörmət edən dövlət belə hərəketləri ali sarayının arxa fasadına, yəni peysərinə verə bilməz, deməz ki, eybi yox, qoy ruslar bizim qonaqları öldürsünlər, biz də gedib onların qonaqlarını öldürərik.

Durum belədir. İndi bilinmir ki, Britaniyanın əzəli və əbədi müttəfiqləri, eləcə də NATO-dakı tərəfdaşları Rusiyadakı futbol mundialını boykot etmək çağırışına qoşulaçaqlar, ya yox.

Öz yanımdan aydırım ki, belə bir ehtimal böyükdür. Ortada tarix var, presedent var.

38 il öncəydi, o zaman biz yeniyetməydik, amma yaxşı xatırlayıram, ABŞ başda olmaqla NATO üzvü olan qüdrətli kapitalist ölkələrinin çoxu Rusiyada keçirilən olimpiadanı boykot etdilər.

1980-ci il idi, indiki Rusiyanın sələfi, SSRİ adlı qırmızı rus imperiyası yenə dinc durmamışdı, ayağının patavası, əlinin şallağıyla Əfqanıstana soxulmuş, prezidenti devirib öldürmüş, ölkəni işğal etmişdi. NATO bu işə bərk "nervilənmişdi". Sosialist ölkələrin yaratdığı Varşava müqaviləsi hərbi bloku ilə NATO qarşı-qarşıya durmuşdu. Ancaq tərəflərin əllərində atom bombaları olduğundan açıq savaşa girmirdilər, eləcə Qərbi Əfqanıstanda partizan müharibəsinə dəstək verirdi, bir də gücü sanksiyalara, boykotlara çatırdı.

Bax, həmin vədələrdə SSRİ-də keçirilməsi nəzərdə tutulan olimpiada Qərb dünyası tərəfindən boykot edildi. Sırasında ABŞ, Kanada, Türkiyə, Yaponiya, Cənubi Koreya, Çin, AFR, Malayziya olmaqla 65 ölkə olimpiadanı boykot etdi. İştirak edən ölkələrdən bir çoxu isə öz milli bayraqlarıyla yox, BOK-un bayraqları altında açılış mərasimində qatıldılar. Onlardan biri də Britaniya idi. O, nəyə görə boykota qoşulmamışdı.

Cəmi 80 ölkənin iştirak etdiyi (o vaxtlar dünyada 150 ölkə vardı, indi 200-dən çoxdur) 1980-ci il olimpiadasına elə dövlətlər qatılmamışdı ki, qızıl medalları həmişə kürüyüb aparırdılar. Bu dəfə medalların çoxu Rusiyanın özünə qaldı: 80 qızıl, 69 gümüş, 56 bürünc.

Amma o haqq-hesabın pərtliyi hələ də davam edir.

Biz yeniyetmə idik, böyük dövlətlərin olimpiadanı boykot etməsi vecimizə də deyildi, eləcə ana vətənimizin idmançıların daldadal medal qazanması xoşumuza gəlirdi. Heç demə, həmin vaxt ölkə böyüklərinin ürəyindən qara qanlar axırmış.

Budur, 40 ilin başında (daha dəqiqi, 38) yenidən dünya miqyaslı idman yarışına sahiblik edən Rusiya boykot təhdidi qarşısındadır.

Adama deyirlər, bir halda ki, əlinizdə xeyir işiniz var, bir az yavaş olun, Krıma, Donetskə, Suriyaya girməyin, satqınlarla haqq-hesab çürütməyi bir-iki il təxirə salın, toyunuzu yola verin, sonra ağa durur, Ağacan durur, nə Skripal bir yere qaçır, nə də dioksinin, sianidin təsiri ölür.

Əgər Moskva bu dəfə də boykotla üzleşsə, 1980-ci il olimpiadasının sonunda havaya buraxılmış və bütün sovet xalqını ağlatmış Mişkanın müsibəti yalan olacaq.

**Q**arşıdan Azərbaycan üçün çox önəmli olan tarixi hadisələrin ildönümləri gəlir. Bunlardan mayın 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin, iyunun 26-da isə ordumuzun yaranmasının yüz illiyini xüsusilə qeyd etmək olar.

Azərbaycan ordusu güclənib, müasir silahlar alınıb. Bu il isə, xüsusi önəm kəsb edir. Çünki bu il bir çox hadisələrin yüz illiyini qeyd edəcəyik. Çox təəsüf ki, mart soyqırımından da yüz il ötür, bu da ermənilərin bizə qarşı xəyanəti idi. Cümhuriyyətin və ordunun yaran-

hələ baş verməyib, torpaqlarımız işğal altındadır. Doğrudur, yüksəkliklər aldıq, bir kənddə insanların məskunlaşmasına nail olduq. Amma bunlar işləklərimizin tamamı deyil. Ona görə, düşünürəm ki, bu cür paradla biz dünyaya mesaj verə bilərik ki, danışıqlar

İctimai Birliyinin sədri Emin Həsəni belə bir paradın ola biləcəyinin mümkünlüyündən söz açdı: "Öncəliklə onu qeyd edim ki, proseslərlə yaxından maraqlananlar bütün parametrlərə görə Azərbaycanın Ermənistandan on dəfələrlə güclü olduğunu bilir. Aprel

# Cümhuriyyət ilində Azərbaycanda hərbi parad keçirilə bilər - iki rəy

"Bununla dünyaya mesaj verə bilərik ki, danışıqlar nəticə vermirsə, hər an hərbi gücdən istifadə etməyə hazırıq..."



Hər iki mühüm ildönümü ərəfəsində Azərbaycanın hərbi parad keçirə biləcəyi yönündə fikirlər meydana çıxıb. Məlumdur ki, ölkəmiz son illərdə ordusunun gücünü daha da artırıb, Türkiyə, İsrail və Rusiya kimi ölkələrdən müasir silahlar alıb, hərbi qüdrətini xeyli artırıb. Bütün bunların fonunda təcavüzkar Ermənistan və onun müttəfiqlərinə göz dağı vermək, hərbi gücümüzü nümayiş etdirmək üçün Azərbaycanın hərbi parad keçirməsinin vacibliyi qeyd olunur. Belə bir paradın təşkil olunacağı ehtimalı da yüksək dəyərləndirilir. Arqument kimi isə, ordumuzun yaranmasının 90 və 95 illərində hərbi paradın keçirilməsi göstərilir.

Qərb Universitetinin Təbiiqə Politologiya Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu hərbi paradın keçirilməsini Azərbaycan üçün çox vacib sayır. O bildirdi ki, indiyə qədər bir neçə dəfə ölkəmizdə hərbi parad keçirilib: "Müstəqilliyimizin ilk illərində Əbülfəz Elçibəy və sonrakı dövrlərdə bir neçə dəfə hərbi parad keçirilib. Paradların mütəmadi keçirilməsi doğru yanaşmadır. Bunun bir neçə məqsədi var. Bu, həm Azərbaycan xalqına, həm dünyaya, həm də düşmənlərimizə mesajdır ki,



masının yüz illiyi ilə yanaşı, həm də qarşıdan Bakının işğalçılardan azad edilməsinin yüz illiyi gəlir. Bu tədbirlərin hər biri yüksək səviyyədə keçirilməli, ermənilərin bizə qarşı təcavüzatlarının tarixinin çox uzaqlara getdiyini bütün dünyaya nümayiş etdirməlidir. Hərbi paradın keçirilməsi çox vacibdir. İndiki məqamda bu daha da vacibdir. Çünki sülh danışıqları Dağlıq Qarabağla bağlı hələ ki nəticə vermir. 2016-cı ilin aprelində əks hücumla Azərbaycan düşməne ağır zərbə vurdu, amma təəsüflər olsun ki, gözlədiyimiz

nəticə vermirsə, biz hər zaman hərbi gücdən istifadə etməyə hazırıq. Biz bu qədər modern silahları ona görə almamışıq ki, onlar anbarlarda paslansın. Bu paradla göstərməliyik ki, əgər torpaqlarımız azad olunmasa, meydana yığılan bu hərbiçilərimizdən, hərbi texnikamızdan torpaqlarımızın azad edilməsi üçün istifadə olunacaq".

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının üzvü, Tərxis Olunmuş Hərbiçilərin Gəncləri Maarifləndirmə

döyüşləri hər şeyi sübut edib. Ermənistanda bu döyüşlərdən sonra hərbi idarəetmədə böhran yaşandı. Bölgədə hər an vəziyyət qarışa bilər. Haqq və ədalət bizim tərəfimizdir, beynəlxalq hüququn bizə verdiyi haqlar var. Bu il həm də tarixi torpaqlarımız olan İrəvan və digər ərazilərimizin ələ keçirilməsinin yüz illiyidir. Aprel döyüşləri göstərdi ki, burada hərbi üstünlüyümüz tam yerli deyil, beynəlxalq şərtlər də önəmlidir. Bu şərtlər bir gün mütləq ölkəmizin xeyrinə olacaq. 2016-cı il martın sonlarında kimsə gözləməirdi ki, aprelin əvvəllərində belə bir eməliyyat olacaq. İndi də kimsə bilmir ki, 3-5 gün sonra

nələr olacaq. Budəfəki zərbəmiz ağır olacaq və torpaqlarımız bu dəfə azad olunacaq. Ola bilsin ki, bu il Cümhuriyyətimizin və ordumuzun yaranmasının yüz illiyi ilə bağlı hərbi parad olsun. Ona görə ola bilsin deyirəm ki, ordumuzun yaranmasının 90 və 95 illiyində belə bir parad keçirilib. Bütün hallarda Cümhuriyyətimiz və ordumuzun yüz illiyi böyük təntənə ilə qeyd olunacaq. Bunun üçün silahlı qüvvələrdə bir sıra mühüm tədbirlər hazırlanıb, həyata keçiriləcək".

□ Cavanşir ABBASLI, "Yeni Müsavat"









"Hacı Qalib Salahzadə Milli Məclisin deputatı olduğu dövrdə mənim vətəndaş olaraq mülkümü zəbt etməklə sübut etdi ki, Azərbaycan Konstitusiyasını saymır. Konstitusiyaya ilə təsbit olunan mülkiyyət hüquqlarımızı ayaqları altına atıb tapdayır. Hazırda Qalib Salahzadə deputat deyil. Amma qanunsuz əməllərini davam etdirməkdədir. 7 ildir ki, polisə, prokurorluqda, məhkəmələrdəyik. İstəyirik ki, ölkə rəhbərliyi bu məsələyə əncam çəksin, bizim mülkiyyət hüququmuz bərpa olunsun". "Yeni Müsavat"ın redaksiyasına gələn Seymur Quliyev belə deyir.

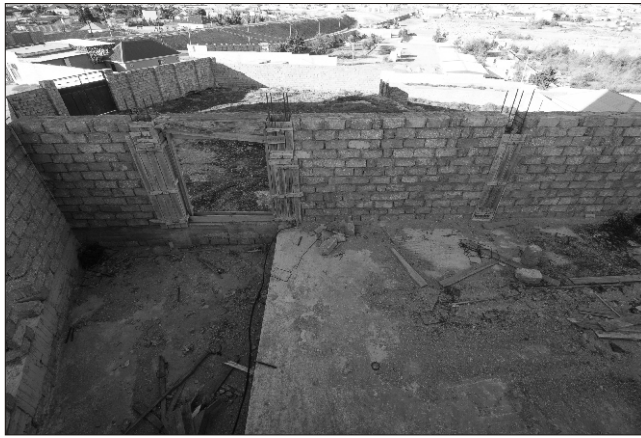


1200500219 sayılı cinayət işi başlanıb. Şahidlər dindirilib, söküntü işləri aparən fəhlələr də deyib ki, söküntünün təşkilatçısı Qalib Salahzadədir. Uzun sürən, təzyiqlə keçən məhkəmə proseslərinin nəticəsi də (4 Ali Məhkəmə, 2 Konstitusiyaya Məhkəməsi) bir daha Qalib Salahzadənin bu işlərdə günahkar olduğunu göstərdi. Bu məsələ ilə bağlı mən baş prokuror Zakir Qaralovun qəbulunda olmuşam. Bundan sonra müvafiq faktla bağlı cinayət işi başlanıb və bu günə qədər sona çatdırılmayıb. Uzun sürən məhkəmələrdən sonra 2016-cı ildə mülkiyyətə çıxarıldım. Lakin məhkəmə qərarlarının mövcudluğuna baxmayaraq, yenə də Qalib Salahzadə öz qohumluq

adına verilmiş çıxarışla ələ keçirmək istədi. Bu dəfə də məhkəmələr ədalətli qərar çıxardılar. Ən maraqlısı odur ki, Hacıbala Abutalıbov həmin qanunsuz çıxarışın ləğvi ilə bağlı iddialarımız məhkəmələrdə olduğu dövrdə qarşı tərəfi müdafiə etdi. Ali Məhkəməyə qədər Hacıbala Abutalıbov Hacı Qalibin gəlinini müdafiə etdi. Görəsən bunların marağı nədir? Qalib Salahzadə öz qara əməllərinə bu dövlət orqanlarına necə cəlb olub? 2017-ci ildə qanunsuz sərəncamların ləğvi ilə bağlı uzun sürən məhkəmələrdən sonra "İnşaat Servisez" in və Xatirə Allahşükür qızına verilən çıxarışlar ləğv olundu. Məhkəmə yolu ilə mülkiyyətə yeni çıxarış aldım. Lakin bu günə qə-

### "Qalib Salahzadənin polisə saxta sənəd təqdim etdiyi rəsmən təsdiqləndi"

Onun sözlərinə görə, 2004-cü ildə Sabunçu rayonu, Bilgəh qəsəbəsi, A.Salahzadə küçəsi döngə 21, ev 2 ünvanında 25 sot torpaq sahəsində yerləşən mülkü notarial qaydada alqı-satqı müqaviləsi ilə alıb: "Mülkiyyətimizdə olan torpaq sahəsi 1997-ci ilə qədər "Zəfəran" sovxozunun ərazisi olub. Həmin ildə Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının Bilgəh qəsəbəsi üzrə nümayəndəsinin sərəncamı ilə torpaq sahəsi əkinə yararsız sahə kimi Minəvvər Qəni qızı Əliyevaya fərdi yaşayış evi tikdirmək üçün ayrılıb. 2000-ci ildə isə alqı-satqı müqaviləsi ilə ev Nazim Sultan oğlu Babazadəyə satılıb. 2004-cü ildə Nazim Babazadə həmin torpağı alqı-satqı müqaviləsi ilə mənə satdı. Bundan sonra qardaşım ilə bərabər həmin torpaq sahəsində 2 və 3 mərtəbəli 2 ev tikdirdik. Meyvə ağacları əkdik, su quyusuna əl gəzdirdik, hovuz inşa etdirdik. İlin çox vaxtını orda yaşayırdıq. 2011-ci ilin axırlarında 14-cü polis bölməsindən zəng gəldi ki, guya mən Bilgəh bələdiyyəsinin Rəhilə Salahzadəyə satdığı torpağı zəbt etmişəm. Dedilər ki, polisə bələdiyyədən torpağın zəbt edilməsi ilə bağlı sənədlər təqdim olunub. Xaricdə olduğum üçün bu işi araşdırmağı vəkilimə həvalə etdim. Məlum oldu ki, bu işlərin arxasında o dövrdə Milli Məclisin deputatı olan Qalib Salahzadə dayanır. Rəhilə Salahzadə də Qalib Salahzadənin qardaşının həyat yoldaşıdır. Qadının adından polisə saxta bələdiyyə sənədi və qəbz təqdim edən də elə Qalib Salahzadə idi. Həmin saxta sənədlərdə yazırdılar ki, guya mənim mülkiyyətimdə olan torpaq bələdiyyənin olub və 2003-cü ildə köhnə manatla 37 milyona Rəhilə Salahzadəyə satılıb. Məsələni vəkilim araşdırdı. Dövlət qurumlarına sorğu verdi. Ədliyyə Nazirliyi Bələdiyyələrlə İş Mərkəzinin rəisi Mehdi Səlimzadə sorğuya cavab verdi ki, mülkiyyətimdəki torpaq bələdiyyə torpağı deyil və polisə təqdim edilən alqı-satqı qeydə alınmayıb. Yeni Qalib Salahzadənin polisə rəsmi sənəd kimi təqdim etdiyi müqavilənin saxta olduğu ortaya çıxdı. Həmin sənədlərin içində 2003-cü ilə aid qəbz də vardı. Vəkil həmin qəbzə bağlı da araşdırma aparırdı. Qəbz çap edildiyi mətbəədən vəkilimin verdiyi sorğuya cavab gəldi ki, həmin qəbz 2005-ci ildə Bilgəh bələdiyyəsi tərəfindən sifariş olunub. Yeni Qalib Salahzadənin polisə sax-



ta sənəd təqdim etdiyi rəsmən təsdiqləndi. 2005-ci ildə çap edilən qəbzdən Bilgəh Bələdiyyəsi 2003-cü ildə necə istifadə edə bilirdi?"

### "İnşaat Servisez"dən dedilər ki, bizə haram mal lazım deyil, amma..."

Seymur Quliyev deyir ki, Qalib Salahzadənin saxtakarlığını ortaya qoyduqdan sonra o, sakitləşməyib: "Bundan sonra Bakı Şəhəri İcra Hakimiyyəti mənim və qonşumun mülkiyyətimizdə olan torpağı qanunsuz olaraq "İnşaat Servisez" tikinti şirkətinə verdi. Bunu biləndən sonra "İnşaat Servisez" tikinti şirkətinin rəsmiləri ilə görüşdüm. Dedilər ki, bizə haram mal lazım deyil və sərəncamın ləğv olunmasına etiraz etmirik. Gədin verin məhkəməyə, biz torpağın sizə aid hissəsindən imtina edəçəyik. Sonradan "İnşaat Servisez" təqdim etdiyi sənəddə torpağın bizə aid hissəsindən imtina etdi. Həmin məhkəmə dövründə Qalib Salahzadə deputat idi, səlahiyyətlərindən istifadə etməklə məhkəmələrə təzyiqlər edirdi. Buna baxmayaraq, məhkəmə ədalətli qərar çıxardı. Məhkəmənin qərarından

sonra torpağımızı çıxarışla Hacı Qalibin gəlini Xatirə Allahşükür qızına satıldı".

### "Dedi ki, nə oldu, tutmuşdular da mənə, neynədilər ey mənə?"

Seymur Quliyev deyir ki, Bakı Şəhəri İcra Hakimiyyətinin məhkəmə qaydasında qanunsuz olması təsdiqlənən sərəncamından sonra mülkiyyətində olan 2 mərtəbəli və 3 mərtəbəli evləri sökülüb, əşyaları oğurlanıb: "Bu həmin vaxt baş verdi ki, məhkəmə gəldi. Məhkəmə qərar da vermişdi ki, söküntü işləri dayansın. 2012-ci ilin aprel ayı idi. Evimə gələndə gördüm ki, qonşumun heyətində söküntü işləri gedir və qonşu ilə bizim aramızda daş hasar tikilir. Qonşum xaricdə yaşayır, qonşumla aramızda heç vaxt daş hasar olmayıb, taxtadan balaca çəpər var idi. Bütün bu tikinti işlərinə rəhbərlik edən Hacı Qalib Salahzadə idi. Ona dedim ki, sənənin rəhbərlik etdiyi işlərdə torpağın bizə aid hissəsindən imtina etdi. Həmin məhkəmə dövründə Qalib Salahzadə deputat idi, səlahiyyətlərindən istifadə etməklə məhkəmələrə təzyiqlər edirdi. Buna baxmayaraq, məhkəmə ədalətli qərar çıxardı. Məhkəmənin qərarından

pağını saxta sənədlərlə öz rəhmətə getmiş nəvəsinin adına yazdırıb. Bu söhbətdən sonra mən xaricə getdim. Mənə zəng edib dedilər ki, Qalib Salahzadə hasarımı və 3 mərtəbəli evimin damını sökməyə başlayıb. Vəkilim məsələ ilə bağlı Sabunçu Rayon Məhkəməsinə müraciət etdi. Məhkəmə araşdırması zamanı müəyyən oldu ki, bu torpaq sahəsi heç vaxt Bilgəh Bələdiyyəsinin ərazisi olmayıb və Rəhilə Salahzadəyə satmaq hüququna malik olmayıb. 27.04.2012-ci məhkəmə söküntü işlərinin dayanmasına və qapılının açılmasına qərar verildi. Məhkəmə icraçılarının iştirakı ilə qapılarımızı açdı bizi mülkümüzdə daxil etdilər. Səhəri Qalib Salahzadə başının dəstəsi və Bilgəh Bələdiyyəsinin iştirakı ilə zor gücü ilə bizi öz mülkümüzdən çıxardı. Qalib Salahzadə məhkəmənin qərarına əhəmiyyət vermədi. Mənə məxsus 2 mərtəbəli evi Bilgəh Bələdiyyəsinin sədri ilə 18.07.2012-ci il tarixində bələdiyyənin texnikası ilə yerlə yeksan etdirdi".

### "Fəhlələr də deyib ki, söküntünün təşkilatçısı Qalib Salahzadədir"

Seymur Quliyev deyir ki, ona vurulan maddi və mənəvi ziyanın həcmi olduqca böyükdür: "Müstəqil "Azəri-Audit" auditor firmasının 1 mart 2012-ci il tarixli qiymətləndirmə aktına görə təkcə bağ sahəmdə aparılmış tikinti işləri 2 milyon 500 min manat dəyərləndirilib. Evlərin sökülməsinə və əşyaların talan edilməsinə əks etdirən videoyazının təqdim edilməsinə orqanları bu gündək cinayətkarları məsuliyyətə cəlb etməyiblər. Həmin dövrdə mülkümün dağıdılması ilə bağlı Bakı Şəhər Baş Polis idarəsində



imkanlarından və bir sıra hörmətli şəxslərin adından istifadə edərək mənim hüquqlarımı pozmaqda davam edir. Qalib Salahzadə əmlakımı zəbt edib. O, mənim ərazimə gedən yolu tam bağlayıb. Görünür o, mənim əmlakımı sökməsinə və talan etməsinə görə cəzasız qaldığından ruhlanaraq qanunsuz hərəkətlərini davam etdirməkdədir".

### "Hacı Qalib Salahzadə evimə gedən dövlət avtomobil yolunu dəmir darvaza ilə bağlayıb"

S.Quliyev deyir ki, Bakı Şəhəri İcra hakimiyyətinin başçısı Hacıbala Abutalıbov da məhkəmələrlə boyu Qalib Salahzadəni müdafiə edib: "Onu Hacıbala Abutalıbov nə marağı vardı ki, müdafiə edirdi, bu gün də bizim üçün qaranlıqdır. Saxta sənəd məsələsinə də bu günə qədər araşdırıb sona çatdırın yoxdur. Hacı Qalib Salahzadənin saxtakarlığını üzə çıxarmaq istəmirik. Hacı Qalib də bizim torpaqdan əl çəkmir. Qardaşı arvadının adından istifadə etdi, gördü ki, torpağı zəbt edə bilmir. Bu dəfə də gəlinini qabağa verib. Torpağımızı bütün Qafqazın şeyxi, Hacı Allahşükür Paşazadənin qızı Xatirə Salahzadənin

dər mülkiyyətimə gedib-gələ bilmirəm. Hacı Qalib Salahzadə evimə gedən dövlət avtomobil yolunu dəmir darvaza ilə bağlayıb. Dəfələrlə Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Adil Vəliyevlə görüşüb məsələni ona izah etmişəm. Adil Vəliyev yola qanunsuz qoyulan darvazanın açılacağına söz verdi. Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyətindən sorğuma cavab verirlər ki, məhkəməyə müraciət edin. Amma məhkəməyə kimi verməli olduğumu göstərmirlər. Sorğularla həmin darvazanı kimin və hansı əsasla dövlət yoluna qoyub bağlanmasına aydınlıq gətirilməsini istəyirəm. Lakin sorğudakı suala konkret cavab verilmir. Yazırlar ki, torpaqdan "Şəbəkə" restoranının sahibi tərəfindən dayanacaq kimi istifadə olunur və torpaq sahəsindən dayanacaq kimi istifadə edilməsi haqda müqavilə icra hakimiyyətinin arxivində yoxdur. Bu cavabla Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyəti "Şəbəkə" restoranının qanunsuz fəaliyyət göstərdiyini təsdiqləyir. Bunu isə araşdırın yoxdur".

Qarşı tərəfin də mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

□ E.HÜSEYNOV,  
"Yeni Müsavat"

**M**artın 2-də Ermənistanın növbəti prezident seçilsə də, artıq aydındır ki, bu seçki də erməni xalqına yaxşı heç nə gətirməyəcək. Ən azından, ona görə ki, yeni prezident - Armen Sərkisyan da hakim rejimin başında duran Serj Sərkisyanın adamıdır və rəsmi İrəvanın hazırkı daxili və xarici siyasi kursuna sadiq olduğunu bəyan edib. O üzdən son formal seçki-təyinatdan sonra erməni toplumunda bir məyusluq yaşanmaqdadır. Eyni zamanda, öz ömrünü uzatmağa çalışan hakim rejim ən sət tənzidlərə tuş gəlməkdədir.



"Hazırda İrəvanda hakimiyyətdə kriminal avtoritetlər oturublar". Bu açıqlamanı Ermənistanın Belarusdakı keçmiş səfiri və Rusiya Erməniləri İttifaqının vitse-prezidenti Spartak Kostanyan söyləyib. Kostanyan bu avtoritet idarəetməsinin ölkə üçün faciəvi olduğunu da dilə gətirib. O, həmçinin, Rusiyadakı erməni diasporunun lideri Ara Abramyanı ittiham edib. Abramyanı Rusiyanın rəhbər şəxsləri ilə də geniş əlaqələrə sahibdir. Ermə-

nistan mətbuatı onun prezident S. Sərkisyanla münasibətlərinin yaxşı olmadığını iddia edir.

İşğalçı Ermənistan ətrafında bu kimi gəlişmə və siyasi silkələnmələr Dağlıq Qarabağ məsələsindən dolayı perspektivə yeni özəlliklər qatır. Bəlidir ki, kriminal Sərkisyan rejimi müstəsna olaraq, Qarabağ ixtilafı hesabına, daha çox da cəmiyyətdə müharibə xofu yaratmaqla hakimiyyətinin ömrünü



## Ermənipərəst senatorun başından yan keçən güllə

**ABŞ** Konqresinin ermənipərəst üzvü, Dağlıq Qarabağdakı qondarma erməni rejiminə və "soyqırım" iddialarına uzun illər dəstək vermiş Mark Kerk təmas xəttinin Tərtər istiqamətində olarkən Azərbaycan snayperinin atdığı güllə son anda onun başından yan keçib. Bu barədə Mark Kerk İrəvanda Ermənistan parlamentinin Fəxri medalını alarkən danışıb (Virtualaz.org).

2010-2017-ci illərdə İllinoys ştatından senator olmuş respublikaçı siyasətçi deyib ki, onun həyatını erməni əsgəri son anda xilas edib. Bir neçə il əvvəl konqresmen kimi Ermənistana gələn Mark Kerk təmas xəttinə baş çəkib situasiya ilə tanış olmaq istəyib. Bu, Kerkin İllinoysdan senator seçilməsindən əvvəl olub. "Biz Tərtər yaxınlığında səngərdə idik, Azərbaycan ordusunun mövqelərini izləyirdik. Səhvən başımı səngərdən qaldırdım, bu vaxt hiss etdim ki, erməni əsgəri yaxamdan tutub aşağı çəkdi. Elə həmin saniyə mənim başımın olduğu yerdən Azərbaycan mövqelərindən atılan güllə uçdu. Bu mənim üçün dərs oldu ki, gərək başını səngərdən çıxarmayasan" - Mark Kerk danışıb.

Erməni maraqlarının ən qatı müdafiəçilərdən biri olan Mark Kerk 2016-cı ildə Konqresə keçirilən aralıq seçkiləri udub. Əgər həmin vaxt Azərbaycan snayperinin atdığı güllə hədəfə dəyseydi, əlbəttə ki, Mark Kerk legitim hədəf olardı. Çünki onun işğal altındakı Azərbaycan ərazilərinə və üstünlük təmas xəttinə səfəri tamamilə qanunsuz, qeyri-leqal idi.



## Qarabağda hərbi və sülh

## perspektivi - seçkisonrası gözlənti

İşğalçı ölkədə seçkilərdən sonra da siyasi rejimin dəyişməz qalması böyük sülh anlaşmasını daha əlçatmaz edəcək;

**amerikalı ekspert: "ABŞ-a Ermənistan yox, Azərbaycan lazımdır..."**

nü uzatmağa nail ola bilər. Ancaq nə vaxtdakı? Status-kvo, işğal rejimi sonsuzadək uzana bilməz. Aydındır ki, işğalçı ölkədə prezident seçkilərindən sonra da siyasi rejimin dəyişməz qalması böyük sülh anlaşmasını daha əlçatmaz edəcək...

\*\*\*\*\*

Bu arada - Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərindəki Ermənistan ordusunun komandir heyətinin toplantısı keçirilib. Musavat.com bununla bağlı erməni mediasına istinadən xəbər verir ki, erməni mənbələri toplantını "Dağlıq Qarabağın müdafiə naziri general-leytenant Levon Mnatsakanyanın işgüzar müşavirəsi" kimi təqdim edib. Bununla da belə bir rəy yaradılmasına çalışılıb ki, guya toplantının Ermənistan ordusuna aidiyyəti yoxdur.

Ancaq hamıya bəlidir ki, çox kiçik istisnalarla Azərbaycan ərazilərində yerləşdirilmiş işğalçı ordunun həm komandir, həm də əsgər heyəti Ermənistan vətəndaşlarından ibarətdir, elə vaxtaşırı məhv edilən hərbiçilərin dəfn olunmaq üçün Ermənistana aparılması da bunu təsdiqləyir. Məlumatda o da qeyd olunub ki, fəvqəladə toplantıda "nazir" in müavinləri, qərarların bölünmə və xidməti rəisləri, hərbi hissələr və birləşmələrin komandirləri iştirak edib. Toplantıda tapşırıqların icra vəziyyəti müzakirə olunub, həmçinin qarşıya qoyulmuş vəzifələrdən danışılib. Erməni mediası belə yazıb.

Ancaq şübhə yox ki, Qarabağdakı ordu komandirlərinin təcili toplanması Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin martın 12-dən 17-dək genişmiqyaslı hərbi təlimlərə başlayacağı barədə yayılmış məlumatla birbaşa əlaqədardır. Görünür, ordumuzun 25.000 nəfərədək şəxsi heyət, 250-dək tank və digər zirehli texnika, 1000-dək müxtəlif çaplı raket və artilleriya qurğusu, reaktiv yayılım atəş sistemi və minatan, 50-dək müxtəlif təyinatlı ordu və cəbhə aviasiyasının cəlb olunacağı irimiqyaslı təlimlər xəbəri düşməni həyəcanlandırdığı üçün o, hərəkətə keçib.

\*\*\*\*\*

Azərbaycan sözsüz ki, öz ərazilərini hər an hərbi yolla azad etmək haqqına sahibdir. Lakin rəsmi Bakı hələ ki, dinc nizamlama imkanlarının tükənmədiyi qənaətində olduğu və iki tərəfdən canlı itkilərin olmasını istəmədiyi üçün sülh danışıqlarına səbir göstərir. Sülh anlaşması isə təəssüf ki, ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrələrinin yetərli diplomatik aktivliyi olmaması və ikili standartları, işğalçı ilə işğala məruz qalan tərəfə eyni gözlə baxılması üzündən gecikir. Buna görə əsas məsuliyyət təbii ki, öncəliklə Rusiya və ABŞ-ın üzərindədir.

"ABŞ Azərbaycanla əlaqələrə daha çox enerji sərf etməlidir, nəinki Ermənistanla". "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, bu fikir tanınmış amerikalı ekspert Ceykob Kama-

rasun rəsmi Vaşinqtonun Qarabağ məsələsi kontekstində Bakı və İrəvanla münasibətlərinə həsr elədiyi və Amerika nəşri "Daily Caller" nəşrində dərc olunan məqaləsindən dir.

"Bəs Azərbaycanla əlaqələrini inkişaf etdirməyə nə mane olur", - deyə politoloq sual edir və özü də ona cavab verir: "Günahkar ABŞ-ın ermənipərəst qanunvericiləridir ki, anti-Azərbaycan istiqamətində siyasətə rəvac edirlər. Məsələn, Nümayəndələr Palatasının üzvü Cekki Speyerin anası - Nensi Kançelyan etnik ermənidir. O, ABŞ-ın deyil, Ermənistanın xeyrinə olan hər şeyə imza atır. Cekki Speyer o vaxt demişdi ki, ABŞ-ın 1.5 milyon dollarlıq yardımı "DQR" xalqının fiziki və psixiki ciddi təsir etmək məqsədi güdür. Ancaq Amerikanın Dağlıq Qarabağa istənilən yardımı erməni işğalına dəstək deməkdir və BMT Təhlükəsizlik Şurasının və BMT Baş Məclisinin qətnamələrini pozur - hansı sənədlərdə ki, açıq şəkildə təsdiq edilir ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycan ərazisidir".

Məqalə müəllifi daha sonra bildirir ki, separatçı rejim ABŞ-dan təkəcə maliyyə yardımı almır: "ABŞ Konqresinin başqa jestlərinə də diqqət etməliyəm. Məsələn, ötən il Nümayəndələr Palatasının üzvləri - Devid Valado, Frenk Pallone və Tulsı Qabbard Dağlıq Qarabağda oldular. Ermənistanın işğal elədiyi Azərbaycan torpaqlarına bu diplomatik

ziyaretlə həmin qanunvericilər göstərdilər ki, Azərbaycanın suverenliyi onlardan ötrü heç bir önəm daşmır. Halbuki, Ermənistan postsovet ölkələri arasında ən az suveren ölkədir. Azərbaycan isə Ermənistanla fərqli olaraq, həm Rusiya Federasiyası, həm də Qərblə yaxşı münasibətlər saxlamağa yönəlik balanslı xarici siyasət aparır".

Amerikalı analitikə görə, ABŞ-a Ermənistan deyil, məhz Azərbaycan kimi tarazlı, rəşadətli müttəfiqlər lazımdır. "Azərbaycan Birləşmiş Ştatlara energetik və başqa sferalarda iqtisadi tərəfdaşlıq üçün böyük potensial təklif edir. Ermənistanla ticarət üçün analoji potensial yoxdur. Bu ölkə (Ermənistan - red.) getdikcə inflyasiyadan, artan yoxsulluqdan, ticarət tərəfdaşlarının qıtlığından və ciddi "beyin axını"ndan daha çox əziyyət çəkir. ABŞ ayılmalı və başa düşməlidir ki, kim onun əsl dostlarıdır və kim onun alyansında real strateji dəyərə malikdir... Azərbaycan Amerikanın prioritetləri sırasında xeyli yuxarıda dayanmalıdır", - deyə ekspert sonda qeyd edib.

\*\*\*\*\*

Amerikalı analitikin yuxarıdakı qənaətləri ilə razılaşmaq qeyri-mümkündür. Əfsus ki, ABŞ Konqresində çirklə erməni paraları hesabına fəaliyyət göstərənlerin səsi hələ ki daha gür gəlir, mövqeləri daha möhkəm görünür. Əvəzində itirən isə həm də Amerika dövləti və onun maraqları olur...



**A**vtomobil bazarında bir müddət öncə sanki köpük effekti ilə qalxan qiymətlər artıq enmək üzrədir. Ölkəyə avtomobil idxalının azalması, o cümlədən bu ilin əvvəlindən etibarən gömrük rüsumları və vergilərin artırılması "ikinci əl" avtomobillərdə sürətli bahalaşmaya səbəb olsa da, alıcılığın zəif olması bahalaşmanın uzun müddət davam etməsinə şərait yaratmadı. Tələbin azalması ilə avtomobil bazarında qiymətlər də real həddinə qayıtmağa başladı.

tomobil bazarlarında ucuzlaşma olduğunu təsdiqlədi: "Ötən bazar gün Bərdə bazarında da avtomobillərin qiymətində də müəyyən qədər ucuzlaşma var idi. Səbəb isə o idi ki, Rusiya istehsalı olan avtomobillərin satışında durğunluq yaran-

də mühərrikinin həcmi böyük olan avtomobillərin ölkəyə gətirilməsinə tətbiq olunan vergilər artırıldı. Bu baxımdan ciddi qiymət artımları müşahidə olundu, ancaq tələbin artmasına gətirib çıxartmadı. O zaman da biz proqnozlaşdırırdıq ki, mövcud qiymət artımları real olmadığı üçün tələbin azalması fonunda yenidən ucuzlaşma olacaq. Çünki tələb azdırsa, alıcı sayı məhduddursa, qiymət artımının real əsasları olmur. Bu baxımdan hazırda avtomobil baza-

## Hamilə məktəbli yalanı



**Sevinc TELMANQIZI**  
 s.qurbanova@gmail.com

"Son 3-4 ildə abort elətdirən məktəblilərin sayı 1200-ə çatıb". Məktəb yaşında övladı olan hər bir valideynin beynində bu informasiya şimşək kimi çaxıb. Neçə gündür əksərimiz onun təsiri altındaydıq. Təhsil eksperti Kamran Əsədov bu rəqəmləri hardan, necə əldə edib, bilinməz. Amma ortada çoxumuzun təlaşını xəfildəcəyəm həqiqətlər var ki, onu unutmamaq olmaz.

Birincisi və ən önəmlisi, abortların statistikasını hazırda heç bir dövlət qurumundan almaq mümkün deyil. Dəfələrlə bununla bağlı yazılar hazırlayanda əlimiz boşda qalıb. İzahat da belə olub ki, həkimlər bu arzu edilməz proseduru çox vaxt xəlvətdə, klinika və xəstəxanalar isə statistika aparmadan həyata keçirirlər.

Ekspertin haqqında danışdığı azyaşlıların abort faktları isə böyük ehtimalla erkən nikah faktlarının "əsəri"dir. Bəli, indi xüsusən də bölgələrimizdə azyaşlıların əre verilməsi faktı geniş yayılıb. 9-cu sinfi bitirən kimi və ya heç bitirməmiş qızları tez əre verirlər. Evdə bir boğaz azalsın deyər, qız evdə qalıb söz-söhbətə səbəb olmasın deyər, "onsuz da qıza qoyulan xərc dəlik vedrəyə su doldurmaqdır" kimi dəhşət "tutarlı" arqumentə görə. Reallıq budur ki, qızı erkən yaşda əre verirlər - qanunlara zidd olsa da. Bir ildən sonra da təzə gəlin hamilə qalandan qanunlar qarşısında cavabdeh olmamaq üçün bəziləri abort variantına üz tutur. Axı yetkinlik yaşına çatmayan qadının ana olması birbaşa qanundan kənar hadisədir. Bunu hər kəs etmir təbii ki. "Əli-qolu uzun olanlar" bu işin bir çarəsini tapırlar. Amma çəkinlər risk almırlar. Ya da azyaşlı gəlini iki ilin içində bir uşağını dünyaya gətirib, ikinciyə hamilə qalandan işlər çətinləşir. Birdən-birə ağbircəklərin yadına düşür ki, "bunun özü hələ uşaqdır, ikinciyə nətəhrə baxacaq"? Onda da abort həkimlərinin qapısına elçə düşür.

Amma bu açıqlamada hədəf olaraq azyaşlı nikahların yox, məktəbli qızların göstərilməsi birbaşa insanların əsəblərinin tarına çəkilməsidir. Məktəbin, təhsilin hədəf göstərilməsi, insanların şüurunda təhsil müəssisələrinin əxlaqsızlıq yuvası kimi təqdim edilməsinə xidmət edir sanki. Onsuz da qızını məktəbə göndərməyi yersiz məsərf hesab edən şüursuz bir ata üçün bu açıqlama nə anlamə gəlir, onun beynini necə tətikləyir? Cəmi bir neçə həftə əvvəl Bakı məktəblərindən birində iki azyaşlı şagirdin intim görüntülərinin yayılması üzərinə belə açıqlama xoş bir şeylər vəd etmir.

Amma mən faktlarla danışmağın tərəfdarıyam. Qarşı tərəf iddia edə bilər ki, bu zamana qədər azyaşlıların abortu ilə bağlı rəsmi açıqlamalara istinad edərək bu sözləri deyib. Mənsə bu mövzuda yazan jurnalist kimi dəfələrlə Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin yaydığı statistikanı izləmişəm. Orda heç zaman "məktəbli qızların abortu" ifadəsi işlənməyib. Hər zaman "məktəbyaşlı qızlar", "yetkinlik yaşına çatmayan qızların abortu" kimi söz birləşmələri yer alıb. "Ötən il 20 yaşa qədər 1535 qadın aborta gedib. Bunlardan 50 nəfəri 15-17 yaş arası yeniyetmə qızlar, 1485 nəfəri isə 18-19 yaşlı qızlar olub". Necə dəyərlər, sitatın sonu. Burda kimsə məktəbdə oxuyan qızlarla bağlı iddia ilə tanış oldu? O zaman yanan ocağın üstünə yağ tökmək niyə?

Nəyə görə biz cəmiyyət olaraq məktəbləri ancaq bu kimi neqativ hadisələr zamanı yada salırıq? İki həftə bundan əvvəl son 2 ildə Azərbaycan məktəblərində baş verən insidentlərin statistikasını və hekayəsini hazırlamışdım. Məktəbdə dava, müəllim qız şagirdi qaçırdı, valideyn gəlib direktoru döydü, məktəb otağında əxlaqsızlıq videosu... Hamısı bu qəbildən idi. Günlərlə çeynənmiş, müzakirə edilmiş mövzular. Günah müəyyən mənada həm də biz jurnalistlərdə idi. Nə zaman vunderkind bir məktəblidən müsahibə alıb, onu örnək göstəririk? Nadir hallarda. Hansı gün uğur göstəricisi yüksək olan məktəbdən reportaj hazırlayırdıq? Demək olar ki, heç vaxt. Ancaq qalmaqallar baş verəndə məktəb qapısı açmışıq. O zaman günah həm də biz jurnalistlərdə deyilmi?

Hamı uşağını çətinliklə, boğazından, əyin-başından kəsərək oxudur. Aylıq gəlirinin tən yansıması repertorlara ödəyən ölkəsində reallığa uyğun olmayan xəbərləri yaymaq isə mənavi terrora bənzər bir şey deyil. Məktəblərdə dərs keçməyə deyil, razılığa. Bayramlarda pul yığırlar, test pulları canımızı boğaza yığıb, uşaq ona dərs verən müəllimin hazırlığına getmir deyər qiymətini kəsir... deyil, onda da haqlıdır. Amma qızlar məktəbə gətirdiyi üçün hamilə qalır? Bu, tərif mümkün olmayan rəzil bir yalandır. Başqalarının uşaqlarına bunu rəva görməyin. Səbəb nə olursa olsun...

# Avtomobil bazarındakı ucuzlaşma: idxal artıb, tələb azalıb

Vüqar Bayramov: "Tələbin azalması fonunda ili nisbətən köhnə olan avtomobillərin qiymətində ucuzlaşma davam edəcək"

"Xəzər xəbər" in verdiyi məlumatda isə bildirilir ki, rayonlarda da avtomobil ucuzlaşır. Alıcılar və satıcılar son iki həftədə qiymətlərdə enmə müşahidə etdiklərini bildiriblər. Bu ucuzlaşma daha çox Rusiya istehsalı olan maşınların qiymətində müşahidə edilir. Bazar iştirakçılarının sözlərinə görə, Rusiya istehsalı olan maşınların qiymətində 300 manatdan 500 manata qədər ucuzlaşma olub. Ötən bazar günü Almaniya, Yaponiya və digər ölkələrin avtomobillərinin qiymətində isə 10 faizə qədər ucuzlaşma müşahidə edilir.

Qeyd edək ki, bunun bir səbəbi də son aylarda ölkəyə avtomobil idxalının artmasıdır. Belə ki, Dövlət Gömrük Komitəsi bu ilin yanvar-fevral aylarında Azərbaycana gətirilən avtomobillərin sayını açıqlayıb. Ümumilikdə 2 ayda ölkəyə 2 065 ədəd avtomobil idxal olunub ki, bu da ötən ilin eyni

dövrü ilə müqayisədə 2 dəfə çoxdur. Belə ki, 2017-ci ilin yanvar-fevral aylarında 1062 avtomobil gətirilmişdi.

Avtomobillərin 11 ədədi motorlu nəqliyyat vasitələri, 1 867 ədədi minik avtomobilləri və digər motorlu nəqliyyat vasitələri, 182 ədədi yük daşımaq üçün motorlu nəqliyyat vasitələri, 5 ədədi isə xüsusi təyinatlı motorlu nəqliyyat vasitələridir.

2017-ci ilin Yanvar-fevral aylarında Azərbaycana 1 003 ədəd nəqliyyat vasitəsi, o cümlədən 852 ədəd minik avtomobili, 139 ədəd yük avtomobili, 5 ədəd avtobus və 7 ədəd xüsusi təyinatlı texnika idxal olunmuşdu.

"Yeni Müsavat" in əməkdaşları olaraq, regionlarda avtomobillərin nə qədər ucuzlaşmasını araşdırmaq üçün Bərdə rayonundakı avtomobil bazasının satıcıları ilə də əlaqə saxladırıq. Satıcı Vaqif Nuriyev də av-



mışdı. Son aylar alman istehsalı olan avtomobillərə tələbat artdığından qiymətlərin kəskin bahalaşması müşahidə olundu. Digər avtomobillərin dəyərinə isə elə də artım olmadı. Rusiya istehsalı olan avtomobillər sanki bunların fonunda süni formada bahalaşdırıldı. Alıcılar bazara gətirdikləri maşını daha baha satmağa can atdılar. Ancaq bu çox çəkmədi, bir neçə həftədən sonra qiymətlər əvvəlki vəziyyətinə qayıtdı. Rusiya istehsalı olan avtomobillər ucuzlaşdı. Sonuncu bazarda 2-3 həftədə öncə ilə müqayisədə bir xeyli qiymət fərqi yarandı. Müxtəlif avtomobillərin qiymətində 500-800 manat arasında enmə oldu".

Bakinin həftəsonu təşkil olunan Avtomobil Satışı Mərkəzində də qiymətlərdə müəyyən qədər ucuzlaşma müşahidə olunur. "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bu durumun səbəblərini izah edən iqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov vurğuladı ki, avtomobillərin ucuzlaşacağı gözlənilən idi: "Avtomobil bazarında aparılan monitorinqlər də onu göstərir ki, tələbin azalmasına baxmayaraq, qiymətlərdə artımlar müşahidə olunurdu. Bazarda durğunluq mövcud idi, real alıcıların sayında kəskin azalma nəzərə çarpırdı. Ancaq bununla paralel olaraq qiymət artırdı. Əslində bu iqtisadi baxımdan heç də məntiqli bir proses deyildi. Doğrudur, 2018-ci il yanvar ayının 1-dən etibarən avtomobillərin idxalına. Xüsusən

ucuzlaşma müşahidə olunur".

Iqtisadçının sözlərinə görə, yeni avtomobillərin qiymətinin azalması yoxdur, çünki onun xərci dollarla ifadə olunur: "Gömrük rüsumlarının artırıldığına da nəzərə alsaq, onların ucuzlaşması mümkün deyil. "İkinci əl" avtomobillərin qiymətində azalma var, tələb aşağıdır. Tələbin azalması fonunda ili nisbətən köhnə olan avtomobillərin qiymətində ucuzlaşma davam edəcək. Bu, daha çox 2010-cu ildən əvvəl istehsal olunmuş avtomobillərdə hissə olunacaq. 2010-2016-cı il istehsal olunan maşınlarda ucuzlaşma daha azdır. Bununla avtomobil bazarında yenidən real qiymətlər formalaşacaq, tarazlıq yaranacaq".

"MBA LTD" konsalting və qiymətləndirmə şirkətinin baş direktoru Nüsrət İbrahimov da Fins.az-a açıqlamasında vurğulayıb ki, Azərbaycanda avtomobil bazarında ilin əvvəli ilə müqayisədə artım olsa da, artıq qiymətlər sabitləşməyə başlayıb: "Avtomobil bazarında ilin əvvəli ilə müqayisədə qiymət artımı var. Yanvar ayında avtomobil bazarında 20% artım olub. Bu da xaricdən gətirilən avtomobillərə tətbiq edilən idxal gömrük rüsumunun artırılması ilə bağlıdır. Fevralın yekununa görə isə ayın əvvəlinə nisbətən 1,8% azalma qeydə alınıb. Yəni indi qiymətlərdə sabitləşmə gedir".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA,**  
 "Yeni Müsavat"

## Ağstafada iki balıqçı su anbarında batdı



**D**ünya FHN-in Böhran Vəziyyətlərində İdarəetmə Mərkəzinə 10 mart 2018-ci il tarixində saat 23:00 radələrində 1981-ci il təvəllüdü Omarov Aqif Sadiq oğlunun və 1978-ci il təvəllüdü Məmmədov Elşən Rüşad oğlunun balıq tutmaq istəyərkən Ağstafada su anbarında batması barədə məlumat daxil olub.

Musavat.com nazirliyin saytına istinadən xəbər verir ki, Kiçik Həcmli Gəmilərə Nəzarət və Sularda Xilasetmə Dövlət Xidmətinin dalğıcı-axtarış qrupu axtarıqlara cəlb olunub. Axtarıqlar davam edir.

**S**erialar artıq həyatımızı "işgal" edib, insanları öz əsirinə çevirib desək, yamırmırıq. Azərbaycan tamaşaçısı hazırda daha çox Türkiyə istehsalı olan seriallara maraq göstərir. Bəzən aylarla, hətta illərlə davam edən seriallara maraq azalmır, əksinə, insanları daha da öz təsiri altına alır.

Ekspertlər qeyd edirlər ki, hazırda dünyada psixoloji asılılıqlar arasında ən təsirli olanı seriallardır. Bu bir faktıdır ki, insanlar seriallara o qədər bağlanır ki, real həyatda da özlərini serialdakı kimi hiss edirlər. Təbii ki, bunun da öz mənfi tərəfləri var. Bu gün TV-lərdə yayımlanan seriallarda daha çox mənfi obrazlar calandırılır. Mütəxəssislərin fikrincə həmin xarakter və həyatlar mənfi modeləşdirməyə səbəb olur. İnsanlar real həyatdakı məsuliyyətlərdən uzaqlaşaraq, serial xarakterləri ilə yaşamağa başlayır, seriallardakı kimi sevməyə can atır, xəyanət edir, yalan danışır. Bu da həyatında müəyyən problemlərə, qarşıdurmalara, depressiyaya və sairə səbəb olur.

Beləliklə, serialların cəmiyyəti formalaşdırdığı, cəmiyyətdə baş verən olayları istiqamətləndirdiyi, boşanmalara, xəyanətlərə, bəzən də cinayətlərə səbəb olduğu haqda rəylər yaranır.

Qeyd edək ki, serialların əsas izləyiciləri təkə evdar qadınlar deyil, həm də yeniyetmə

# Həyatımızı "işgal" edən seriallar - fəsadı faydasından çox?

## Cəmiyyət mühəndisləri seriallara aludəçiliyin cəmiyyətə təsirləri barədə



və gənclərdir. Xüsusən də Türkiyə istehsalı olan seriallarda döyüş, kriminal aləm, qətl hadisələrinin çox olduğunu düşünsək, bunun cəmiyyət üçün nə dərəcədə təhlükəli olduğunu təsəvvür etmək çətin deyil.

Psixoloq Ramil Nəcəfli serialların ictimai fikrə olan təsirləri haqda "Yeni Müsavat"a danışdı: "Bəli, bu doğru fikirdir ki, seriallar bu, gün həyatımızı "işgal" edib. Bunun da həm müsbət, həm də mənfi tərəfləri var.

Müsbət tərəfi ondan ibarətdir ki, bekar olan, vaxtını səmərəli keçirmək haqda planı olmayan insanlar üçün seriallar vaxtı "öldürmək" yeridir. Bundan başqa insanlar seriallarda gördükləri personajlardan özlərinə bir qəhrəman tapır və bir növ onun həyatı ilə yaşayır. Bu da insanlarda emosional, duyğusal keyfiyyətlərin formalaşmasına səbəb olur. Çünki bəzi insanlar var ki, şəxsi, gündəlik həyatlarında o hissləri yaşamır, gör-

mür və bütün bunları seriallarda yaşayır. Məsələn, şəfqət, mərhəmət, başqalarının dərdlərinə yanmaq və yaxud bəzi seriallarda olduğu kimi, vətəne böyük sevgi bəsləmək, patriot olmaq, sevgi ilə bağlı hisslərini serial vasitəsi ilə başa düşür, anlayır, müəyyən mənada maariflənilir. Bəzən seriallarda təhrifə yol verilsə də, hər halda tarix haqda məlumatlar verilir, insanlar öz bilgilərini artırır, istər mədəniyyət, istərsə

də qarşılıqlı münasibətlərdə etik normal var ki, onları görüb götürür, danışmaq qabiliyyətini zənginləşdirir.

Qeyd etdiyim kimi, serialların müsbət olduğu kimi, mənfi tərəfləri də var. Belə ki, seriallara pənah gətirməklə insanlarda, xüsusən də gənc və yeniyetmələrdə aludəçilik yaranır, bir növ robot zehin, zombi düşüncə və davranış formalaşır. Bir kitabı mütaliə edərkən, əsərdə baş verənləri beynimizdə canlandırır, bir növ rejissor, operatoru özümüz oluruq. Lakin əsəri serial vasitəsi ilə izlədikdə bir növ qəliblənmiş olursan, özünü bir qəlibin məketində hiss edirsən. Bu da sərbəst fikir formalaşmaq qabiliyyətimiz zəiflədir və oradakı kimi davranmağa başlayırıq, düşüncəmizdə "belə olmalıdır və mən də belə davranmalıyam" fikri yaranır. Xüsusən də gənc və yeniyetmələr seriallarda baş verən pis olayları, qeybətləri gördükdə düşünür ki, real həyatda da insanlar bu cürdür. Bu da onlarda özünəqapanma, insanlara qarşı güvensizlik yaranmasına səbəb olur".

Sosioloq Əhməd Qəşəmoğlu isə qeyd etdi ki, Azərbaycanda son illərdə çoxlu

sayda seriallar istehsal olunsa da, onlar təyinatı üzrə çəkilir: "Seriallar ona görə yaradılır ki, kütlədə, əhalidə lazım olan şəkildə göstərməklə insanların mentalitetində müsbətə doğru dəyişiklik olunsun. Yeni, serialların fəlsəfəsi bundan ibarətdir. Lakin bizdə serialı çəkəndə onun fəlsəfəsi, ideyası haqda düşünmür, bunun insanlara nə aşılayacağını təhlil edən yoxdur, sadəcə olaraq oyun göstərir. Bu da yaradıcı bir iş olmur, ortaya xoşagəlməz bir serial çıxır. Müsbət iş görmək əvəzinə, daha da mənfi iş görülür. Nəzərə almaq lazımdır ki, seriallar insanların psixologiyasında müəyyən dəyişikliklər edəcək deyər, bəzi qüvvələr öz maraqlarını yeritməyə çalışır. Bu səbəbdən yerli serial istehsalçılar düşünməlidir ki, Azərbaycanın gələcəyi üçün mühüm olan maraqları aşılmalıdır. Bu gün bizim seriallarda böyük problemlər var və həmin serialların təyinatı üzrə deyil. Əksinə bir çoxunda insanlar kriminal aləmlə bağlı daha ətraflı məlumatlar verilir, bununla da ölkədəki kriminal cinayətlərin artmasına xidmət edilir".

□ **Xalidə GƏRAY,**  
"Yeni Müsavat"

# Azərbaycanda ən gəlirli sahə - sağlamlıq turizminin geri qalmasının 4 səbəbi

**Elxan Vəliyev:** "Bu sahədə işlər gedir və nəticəsini 1-2 ilə görəcəyik"

**Natiq Cəfərli:** "Təkə Naftalan ölkəmizə 10 milyardlarla dollar qazandıra bilər"

**A**zərbaycan əsrarəngiz təbiəti, zəngin tarixi ilə yanaşı, təbii şəfa ocaqları ilə də böyük turizm potensialına malikdir. Hələ sovetlər dövründə Kəlbəcər İstisu sanatoriyası, Naftalanın müalicəvi nefti öz şöhrəti ilə dünyaya ses salmışdı və bura axın-axın turistlər gəlirdi.

Hər kəsə məlumdur ki, sağlamlıq turizmi dünya üzrə ən çox gəlir gətirən sahələr sırasındadır. Ötən dövrlərə nəzər salsaq, dünyada sağlamlıq xərcləri 4.1 və 5.4 trilyon dollar səviyyəsində olub. Ölkələrə görə təhlil edildikdə isə ABŞ-da səhiyyə turizminin xərcləri 5,5 milyon dollar, Avropada isə 3,5 milyon dollar həcmində olub. Ölkələrarası sağlamlıq turizmi üçün gələn xəstələr orta hesabla 500-600 dollar sərf edirsə, digər məqsədlərlə gələn turistlər isə 750-850 dollar arasında pul xərcləyir.

"Fins.az"-ın məlumatına görə, Türkiyə sağlamlıq turizmini inkişaf etdirmək üçün yeni layihələr həyata keçirir, sağlamlıq turizm mərkəzləri yaradır. Türkiyənin 2023-ci ilə qədər gəlir hədəfi isə 20 milyard dollar civarındadır. Ölkə olaraq dünya səviyyəsində reallaşdırılan sə-

gi və təqdimatlar ilə müvəffəqiyyət qazanan Türkiyə, müalicə məqsədilə gələn turist sayısında keçən ilə nisbətə 2 faiz artım göstərib.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) hesablamalarına görə, ilk iki sırada Amerika və Almaniyanın olduğu hesabata Türkiyə sağlamlıq turizmində dünya üzrə üçüncü sıraya yüksəlməyi bacarıb. Rusiyada da tibb turizmi effektiv və fəal şəkildə inkişaf edir. Ölkədə olduqca geniş çeşidli tibbi xidmətlərin digər ölkələrə nisbətən müqayisəli səviyyədə daha ucuzdur. Bu əsasən, ürək, ortopedik və oftalmologiya üzrə əməliyyatlara aiddir. Rusiyanın Səhiyyə və Turizm nazirliklərinin hesablamalarına görə, federasiyanın tibbi turizm bazarı 13 milyard rub dəyərinə çatıb.

Qonşu ölkələr olan Türkiyə

eynidir. Buna görə də çox insan Minvodını seçir. Həm də Minvodiya getmək üçün bilet də ucuzdur. Çox adam maşını ilə gedir".

Turizm eksperti Elxan Vəliyev isə bu sahədə işlər getdiyini və bunun nəticəsini 1-2 ilə görəcəyimizi dedi: "Yaxın qonşu ölkələrə diqqət etsək orada tibb sahəsində geriləmə olduğunu görürük. Elə həmin ölkələrdən, yaxınlıqda yerləşən digər ölkələrdən Azərbaycanın sağlamlıq turizm obyektlərinə axın olsa, bu sahədə bir partlayış ola bilər. Bu istiqamətdə də artıq işlər görülür. Yəqin ki, 1-2 ilə bu öz müsbət nəticəsini göstərəcək. Müəyyən infrastruktur qurub bunun təbliğini aparmaq lazımdır. Bu da yalnız dövlətin üzərinə düşür. Bu sahədə olan aparıcı şirkətlərin xarici ölkələrdə maarifləndirici tədbirlər, sərgilər keçirməsi bu sahədə ciddi dönüş yaranmasına səbəb ola bilər".

Maraqlıdır, bu sahə inkişaf etdirilsə, Azərbaycan da digər ölkələr kimi ciddi məbləğdə gəlirlər əldə edə bilermi? İqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli dünyada tanılırsa, təkə Naftalanın ölkəmizə 10 milyardlarla dollar qazandıra biləcəyini dedi: "Elə ilk üçlükdə olan ölkələrə diqqət etsək, orada səhiyyə sisteminin çox



yüksək səviyyədə inkişaf etdiyini görürük. Yeni tək təbii resursların olması, məsələn Naftalanın müalicəvi neftin olması azdır. Bununla paralel, güvənə bilən bir səhiyyə sistemi də yaradılmalı və bu dünyaya tanıtmaq lazımdır. Yeri gəlmişkən, ora aid hekayə qurmaq üçün də çox yaxşı məqamlar var. Məsələn Naftalanı Almaniyada tanıtmaq üçün kifayət qədər imkanlar var. Burada alman mühəndisi sənaye üsulu ilə qazma qurğusu vasitəsilə 250 metr dərinliyə qədər quyu qazıb və neft çıxarmağa başlayıb. Bunu Almaniyaya tanıtmaq, elə almanların özündə buna maraq yaranar və kifayət qədər turistlərin gəlməsinə nail ola bilərik. Çox təəssüf ki, təqdimat, təbliğat və reklamin istənilən səviyyədə olmaması Azərbaycanı bu potensialdan istifadə etməyə imkan vermir".

Beləliklə, mükəmməl səhiyyə, infrastruktur, münasib qiymətlər və yaxşı reklam müalicəvi turizmi irəli apara bilər...

□ **Günəl MANAFLI,**  
"Yeni Müsavat"

**B**iz azərbaycanlılara elə gəlir ki, evin, maşının böyüyü ən yaxşısı deməkdir. Düzdür, ev alanda otaqların sayına, ümumi yaşayış sahəsinin böyüklüyünə xüsusi diqqət edirik. Maşın alanda səhvə yol verənlər üstünlük təşkil edir. İrihəcmli, böyük motorlu maşınlar bir çox hallarda əlavə məsrəf, əziyyət olaraq insanlara geri qayıdır. Parkinq çətinliyi, benzin məsrəfləri və sair.

Amma indi modern dünya evin və maşının həcmə kiçik olanına daha çox əhəmiyyət verir. Bu, müasir iqtisadi şərtlər daxilində daha əlverişli sayılır. "Yeni Müsavat" dünyada yeni dəbə çevrilən kiçik evlərin bilinməyən tərəflərini işıqlandırır.

Həddən artıq kiçik evlər ABŞ-da get-gedə yayılan bir təbii qənaətdən qaynaqlanır. Son on ildə bir çox fərqli materialdan hazırlanan və müxtəlif konseptlər varedilən kiçik evlər, müəyyən bir kəsimi xoşbəxt edərkən, başqa bir qismi narahat edir. Baxmayaraq ki, bu qədr kiçik həyat sahələrinin normala çevrilməsinin, kifayətqədər sahəyə sahib məkanların hazırlanmasında uyğun olmayacağı müdafiə edilir.

Dünyanın bir çox fərqli şəhərində inşa edilən kiçik evlər radikal bir dəyişiklik kimi görünür. Başqa bir tərəfdən isə yaşayış sahəsi böhranının yaşandığı və qonaqların azaldığı şərtlərdə aşağı maliyyəli kiçik evlər yaxşı bir çıxış yolu kimi də qiymətləndirilə bilər. Bəs iki kiçik evin birləşməsindən yaradılan bir ev yeterincə böyük sayılırmı?

"Ohana Tiny House": Yapışmış iki kiçik ev. Görünən odur ki, artıq bir çox ailə, ya da cütlük bu kiçik evlərdən sifariş verir. Lego blokları kimi birləşdirilən evlər ayrılmaq istəməyən ailələr üçün ideal bir yaşayış sahəsinə çevrilib. Daşınmaz əmlak və torpaq sahəsi qiymətlərində artımın olduğu bir dövrdə daha qənaətcil şərtlər daxilində yaşamaq üçün ilginclik yolları axtarmaq lazım gəlir.

Daha minimalist olan və aşağı karbon ayaq izi ilə diqqət çəkən kiçik evlər, yeni konseptlərin yaranmasına da imkan yaradır. Məsələn, Portuqaliyada yer alan bir yapışmış ev dörd nəfərlik bir ailəni saxlamaq üçün hazırlanıb.

Havayda ailə mənasına gələn Ohana sözü ilə səsləşən bu yapışmış iki kiçik evin hazırlanması Viva Collective heyətindən olan Brian Crabba aiddir. 7.5 kvadrat metrlik evlər, incə bir dizayn sayəsində yaşana biləcək bir yuvaya çevrilmiş vəziyyətdədir. Hər biri 55 kvadrat metr sahəyə sahib olan Ohana Tiny House, ekoloji cəhətləri ilə diqqət çəkir.

#### Kiçik maliyyə və ideal dizaynla arzuya çatmaq

İki kabinetdən birində valideynlərin yataq otağı ilə birlikdə hamam və mətbəx yer alır. Digər kabinetdə isə geniş bir salon, bir çox saxlama yeri ilə birlikdə uşaqların yataq otağı yerləşir. Kabinetlərin birləşmə nöqtəsində yer alan

# Dünyada kiçik ölçülü evlər dəbə minir - daha çox qənaət, daha çox komfort..

Kiçikhəcmli evlərdə yaşamağın üstünlükləri və dünyanın ən əsrarəngiz kiçik evləri



günəşlik evin daha aydın və işıqlı olmasına yardım edən faktorlardan biri kimi diqqət çəkir.

Daxili və xarici məkanı birləşdirən pəncərə və günəşlik kimi açıqlıqlar, kiçik evlərin ən vacib özəlliyi sayılır. Yapışmış evlərin sahibi Clayton Hanchett, evin yaxşı dizayn edilmiş məkanları ilə birlikdə belə detalların təbiətə yenidən əlaqə qurmasına yardım etdiyini vurğulayıb. Böyük, geniş, çoxmərtəbəli mülklərin ideal bir həyat tərzini təqdim etməsinə baxmayaraq, belə dizaynlarda gözəl bir yuvaya çevrilmənin mümkün ola biləcəyi faktını ortaya qoyur. Ideal bir dizayn toxunuşu ilə kiçik bir evdə yaşamaq heç də çətin deyil əslində. Əksinə, böyük bir zövqdür.

#### Dünyanın ən gözəl kiçik evləri bu ölkələrdədir

Hər nə qədər saray kimi böyük evlər insanın xeyallarını bəzəsə də, kiçik və şirin evlər bir çox cəhətdən daha üstündür. Böyük evlər həmişə daha yaxşı olmur. Kiçik evlər insanların hərəkətlərini asanlaşdırır, elektrik, su kimi ehtiyacları qənaət edir və ən əsası, ev işləri daha az olur.

Amma təbii ki, belə evlər zövqlərə və rənglərə görə dəyişir, insanların bəyənidiyi və seçdiyi ev modelləri fərqli-fərqli olur. Ancaq bu məqaləməzdə kiçik ev sevənlər üçün dünyanın dörd bir yanından qərribə və bir o qədər də gözəl kiçik ev modellərinin siyahısını təqdim edəcəyik.

#### Kiçik səyahət evi

Bu kiçik ev Rachel Ross tərəfindən 8 min dollar xərçində olan bir vəsaitdən inşa edilib. Nağıllardakı antikvar evlərə bənzəyən bu kiçik ev ilham mənbəsi üçün yazarın geri dönüşü



məqsədilə istifadə edilib. Başqa bir kiçik ev isə 45 ildir Serbiyada bir qayanın üzərində yerləşir.

Pittoresque Fafe Dağlarında olan Daş Ev - dörd böyük qaya arasında inşa edilmiş bu köntöy ev bir üzüm hovuzu ilə təchiz edilib.

Steve Aree 9000 dollar büdcə ilə yorulmaq bilmədən çalışaraq 6 həftə sonra Taylandda özünə bu "yuxu evini" inşa edib. Ev tamamilə təbii vəsaitlərdən hazırlanıb.

Memar Dymitr Malxew tərəfindən hazırlanan "Floating House" üzən bir evdir. Memar Terunobu Fujimori tərəfindən hazırlanan bu fantastik ev olan "Hokuto City" Yaponiyada yerləşir.

Fotoqrafçı Simon Dale Hobbitt evinə meşədə bir torpaq almaq üçün 5000 \$ xərclədi və bu evi tikmək üçün meşədə 4 ay vaxt keçirib. Ev üçün dəmir-dümür, taxta, divarlar üçün əhəng, gips (səment yerinə), quru daş divarlar, bir kompost, güc üçün Günəş panelləri istifadə etmiş bu ev tam bir ətraf dostudur. Çöldən bir zibil yığını kimi görünərsə də, içinə baxdığınız zaman nə qədər

müasir olduğuna təəccüb edə bilərsiniz. Olduqca yenilikçi və davamlı bir alternativ olan bu ev ətrafa tikinti təsiri belə etmir.

#### Dünyanın ən kiçik evi astronomik məbləğə satılır?

Kim sahəsi 17,5 kvadratmetrlilik miniatür evi 500 min dollara almaq istəyər? Yəqin düşünürsünüz ki, bu qiymətə belə bir kiçik daxmayaya pul verən insan ağlısızdır. Bunu deməklə artıq səhvə yol vermişiniz. Dünyanın ən kiçik və bahalı evinin satılması elanı internetdə yerləşdirildiyi andan etibarən alıcılar onunla maraqlanmağa başlayıblar.

Miniatür ev Londonun şimalında, İslinqton şəhərində yerləşir. Evə daxil olarkən sizi ilk olaraq mətbəx "qarşılıyır". Yataq otağına keçmək üçün siz mətbəxdən keçən nərdivanla yuxarı qalxmalısınız. Ev öz görkəminə görə qaraqı xatırladır. Lakin bu balaca mənzildə də bütün əşya və şəkəflər səlhiqə ilə düzülüb.

Amma biz azərbaycanlıların həyatı daha çox kiçik evlərdə keçib. Uzun illər adına "Xruşovka" dediyimiz kiçik mənzil-

lərdə yaşayan bizlər üçün praktik məsləhətlər mərhələsi artıq geridə qalıb. Bilirsiniz, bu evlər Sovet İttifaqında 60-cı illərdə, Nikita Xruşovun hakimiyyəti dövründə tikilməyə başlanıb. "Xruşovka" sovet memarlığının rəmzi, özü də mənfə rəmzidir. Bu, balaca mətbəxi və alçaq tavanı olan bap-balaca evdir.

Çox az adam xatırlayı ki, "Xruşovka"lar minlərlə insanın kommunal mənzil və zirzəmilərin dözülməz şəraitindən xilaslı üçün tikilirdi. Bu cür evlər əldə edən xanımlar sevinirdilər ki, artıq soyuducunu qifla bağlamaq və bir neçə ailə ilə birlikdə bir ayaqyolundan istifadə etmək lazım olmayacaq.

#### Divar kağızları açıq rəngdədirsə, ev geniş görünür?

Bu, xruşovka sahiblərinin ən əsas stereotipidir ki, açıq rəngli divar kağızı vurulsa, otaq iki dəfə daha böyük görünəcək. Əlbəttə ki, açıq tonlar vizual olaraq məkan böyük göstərir, amma 12 metr sahəsi olan otağın ağ divarların sayəsində kvadrat metrələri artmayacaq. Otağı lazımsız mebellə doldurmamaq daha vacibdir. Rəng seçərkən isə özünüze heç bir məhdudiyyət qoymayın.

#### Az əşya, kiçik mebellər

Bu da səhvdir. Narahat cırıdan dolablar, dar divanlar və balaca masalar mənzili böyütmür. Siz otaqda artıq bir addım ata bilərsiniz, amma bununla yanaşı da qab-qacağı qoymağa yeriniz olmayacaq, masa arxasında oturmaq və uzanmaq narahat olacaq. Və yeri gəlmişkən, bütün otağı tutan çarpayı həm gözəl görünür, həm də rahatlıq gətirir. Yataq otağında addım atmağa yer olmasa da olar.

#### Çilçıraqlar UZUN olanda ev kiçik görünür?

Xruşovka sahibləri hesab edir ki, hündürüyü 20 santimetrdən çox olan istənilən lüstr artıq onlarlıq deyil, çünki başın ona dəyə bilər. Tavan çox alçaqdır. Bu da evdə tavana yapışan eybəcər sprutların meydana gəlməsinə gətirib çıxarır. Amma siz bu stereotipdən azad olunsada, sizin mağazada daha böyük seçim etmə imkanınız olacaq. Düz lüstranın altında keçmək nəyə lazımdır ki? Axı siz başqa mebeli yan keçərsiz. O isə daha çox yer tutur.

#### Dolabların sayı artarsa, əşyalara yer tapılar və...

Rahət ab-havanı qəşəng pərdələr, xalçalar, divardakı şəkəllər və işıqlandırma verir. Əgər bu 4 elementi tamamilə boş otaqda yerləşdirsək, heykəlcik, kiçik vazalar və suvenir-lərlə dolu evdən daha qəşəng görünəcək. Dolabın üstündə və rəflərdə duran hər şey eyni üslubda olmalıdır. Gözə çarpan yerlərdə onları hədiyyə edən insanlara hörmət əlaməti olaraq duran vazalara isə boykot elan edib, onları gizlədin.

Hər bir xanımın ilk sualı budur - ilahi, əşyalarımı hara qoyacağam? "Xruşovka"da nə klavdovka, nə çardaq, nə də zirzəmi var, dərhal çoxlu dolab sifariş etməyin gəlir, onlar da çoxlu yer tutur. Bəs onda nə etməli?

Birincisi, fantaziyanızı işlədin. Alishdığımız sxemlərə riayət etmək mütləq deyil. Mətbəx mebeli mətbəxin bütün divarları boyu uzanmalıdır? Niyə? Texniki baxımdan mətbəx mebeli sadəcə, qab saxlamaq yeridir. Bu, tavanın altından asılan açıq rəflər, həm divarın içində rəflər, həm də hündür dolab ola bilər və döşəmə üstü və asma dolablardan ibarət standart "seksiyalar" almağa heç bir ehtiyac yoxdur. Paltar puf sandıqlarda saxlamaq olar, elə divanı da alanda içində saxlama yeri olanı seçmək daha yaxşıdır.

İkincisi, dolabın sayı az deyil, əşyalar çoxdur. Kiçik mənzil sizin üçün artıq və tamamilə lazımsız şeylərdən birləşməklə azad olmaq, bankalarda paslanmış mismar saxlamağa son qoymaq və köhnə rəngi qaçmış pərdələri atmaq üçün unikal şansdır. Sizə həqiqətən də lazım olanları siz istifadə edirsiniz. Qalanlarını yoxsullara paylayın - ürəyiniz də rahat olacaq, evdə də rahat nəfəs ala biləcəksiz.

▣ Sevinc TELMANQIZI, "Yeni Müsavat"



# MÜSAVAT

Son səhifə

N 56 (6945) 12 mart 2018



## Müəllimin şafından yüzlərlə qadın alt paltarını çıxardı

Yaponiyanın Kurume şəhərində bir məktəb müəllimi müvəqqəti olaraq işdən kənarlaşdırılıb. Buna səbəb onun öz sinif otağında 750 ədəd qadın alt paltarını saxlaması olub.

2017-ci ilin avqustunda məktəb əməkdaşlarından biri sinfin təsərrüfat əşyalarının yerləşdiyi yerdə 10 ədəd plastik paket aşkarlayıb və içinə baxanda da qadın tumanları olduğunu görüb. Sinif otağına məsul olan 50 yaşlı müəllim məktəb administrasiyasına etiraf edib ki, bu əşyalar ona məxsusdur. Pedaqoq eyni zamanda izah edib ki, bu alt paltarlarını 2016-cı ildə, topdan satışdan alıb və bu, onlara 10,6 min ienə başa gəlib. Onun dediyinə görə, o, bu alt paltarlarını hər il keçirilən məktəb festivalı zamanı uşaqlara satmağı planlaşdırmış. Amma bu ideyanı həyata keçirə bilmədiyi üçün onu növbəti festivala qədər şafda saxlamağa qərar verib. Nəzarət komissiyasının qərarına əsasən, müəllimi üç aylıq müddətə məktəbdən kənarlaşdırıblar.

## İnsanlar ruhların varlığına inanır, çünki...

Amerikalı alimlərin fikrincə, adamlar ruhların mövcud olmasına müxtəlif səbəblərdən inanırlar. Bu inam, ola bilsin ki, insanın realıqları şəxsi qavrayışı əsasında dərk etməsi ilə əlaqədardır. Belə insanların çoxu bütün ruhları məhz daha əvvəllər kimlərinə öldüyü yerlərdə görürlər.

Alimlərin sözlərinə görə, bu, insanların daha əvvəl elə yerlərdə hansısa fəvqəltəbii qüvvələrin olduğuna özlerini inandırması ilə əlaqədar baş verir. İnsanın inkişaf etmiş təxəyyülü müxtəlif səs və kölgələri ruhlara çevirir.

Ruhlara infrasəs təsirinə məğlub olan insanlar daha çox inanırlar. Eksperiment zamanı infrasəsli musiqiyə qulaq asan insanlar deyiblər ki, onlar titrəyiş və qorxu hiss edirlər. Ruhları kimyəvi zəhərlən-



mədən əziyyət çəkənlər də görürlər. Lakin bu, sadəcə hallüsinasiyadır. Bunu görmə səbəbi isə bəzi göbək növleridir. Alimlərin fikrin-

cə, hallüsinasiogen göbəkələr tarixdəki mülahizələrdən birinə görə, meşədə ruhların mövcudluğunu sübut edən əlamətlərdən biridir.

## Acı xatirələri beyindən necə siləcəklər?



"The Independent" yazır ki, alimlər "acı xatirələrin" beyindən "silinə" biləcəyini prinsip etibarilə sübut ediblər. Belə bir hadisə fantastika janrında çəkilməmiş məşhur "Ləkəsiz zəkannın əbədi parıltısı" filmində təsvir edilib. Siçanlar üzərində aparılmış təcrübələrdən aşkar edilib ki, elektrik vurmasını xarakterizə edən səsə bağlı qorxulu xatirəni "yandırmaq-söndürmək"

mümkündür.

Lakin alimlər deyiblər ki, belə bir təcrübənin insanlar üzərində aparılması etik suallar doğurur və buna görə də hələ tezliklə baş verməyəcək. Bununla belə, onlar inanırlar ki, bu metoddan nə vaxtsa gələcəkdə, məsələn, bəzi insanlardakı "post-travmatik stress" pozuntusunun aradan qaldırılması və ya narkotik maddə aludəçiliyinə son qoyulması üçün istifadə edilə bilər.

Amerikanın Elmi Tərəqqi Assosiasiyasının Bostonunda çıxış edən professor Sheena Josselyn deyib ki, alimlər beyin "xatirələr yığılan konkret hüceyrələrini" aşkar ediblər. "Odur ki, biz indi xatirələrin cəmləşdiyi həmin nahiyəni hədəfləyə bilirik" - alim deyib və əlavə edib ki, beyin həmin hissəsində hüceyrələrin fəaliyyətini tormozlamaq mümkündür: "Bu, bir növ xatirələrin yaddaşdan silinməsidir".

Təcrübə zamanı "yaddaşı silinmiş" siçanlar elektrik səsine elə də reaksiya verməyiblər. Bu da belli olub ki, beyin sözü gedən hissəsindəki hüceyrələrin yenidən hərəkətə gətirilməsi xatirələri və yaddaşı bərpa edir. "Beləliklə, biz yaddaşı istədiyimiz vaxt "yandıra" və istədiyimiz vaxt "söndürə" bilirik" - alim qeyd edib. Lakin onun fikrincə, yaddaşa birlikdə səhvlər və səhvlərdən öyrəndiyimiz təcrübələr də silinə bilər.

Qeyd edək ki, insan beyində xatirələr "enqram" deyilən hissədə toplaşır. Bu hissədəki hüceyrələr müəyyən ardıcılıqla "atəş açma" bilir...



**QOÇ - Astroloji göstəricilər sizin zodiaka məsləhət görür ki, əsas üstünlüyü sevgiyə yönəldəsiniz. Dardüşüncəli insanların fikirlərinə əhəmiyyətsiz yanaşın. Gələcəyə tam ümidlə baxın.**



**BUĞA - Bu təqvimdə uzaq səfərə çıxmaq planlarınızı reallaşdırmağa çalışın. Çünki ayın sonuna qədər bundan səmərəli vaxt olmayacaq. Təmir-quraşdırma işləri üçün də əhəmiyyətli gündür.**



**ƏKİZLƏR - Yaxın həftə ərzində yaranmış maliyyə problemlərinizi aradan qaldırmaq asanlaşmaqdadır. Günortadan sonra maraqlı situasiyaların iştirakçısına çevriləcəksiniz. Qidanıza fikir verin.**



**XƏRÇƏNG - Yaxşı olar ki, əsas vaxtınızı ev şəraitində keçirəsiniz. Uzaq yola çıxmaq, riskli hərəkətlər etmək, yeni işlərə başlamaq məsləhət görülmür. Səhhətinizə qayğı göstərin.**



**ŞİR - Tay-tuşlarınızla müəyyən mübahisələriniz gözlənilir. Özünü qalmaqallara istiqamətləndirməyin. Saat 13-dən 17-yə qədər şəxsi işlərinizdə əsaslı dönüş yaranabilir.**



**QIZ - Qonaq getmək üçün günün ikinci yarısı münasibdir. Amma hər hansı fiziki işlərə başlamaq, yeni müqavilələr bağlamaq yolverilməzdir. Ailə münasibətlərində obyektiv addımlar atın.**



**TƏRƏZİ - Ailə-sevgi münasibətlərində vəziyyət tamamilə xeyrinizə cərəyan edəcək. Kənar təsirlərə aludə olmayın. Köməyə ehtiyac duyan yaxınlarınıza sədaqətliyyətinizi göstərin.**



**ƏQRƏB - Səhhətinizlə bağlı xırda problemləriniz gözlənilsə də, özünüza diqqət yetirməklə bu kimi mənfi fəsadları aradan qaldıra bilərsiniz. Çalışın ki, gün ərzində ağır fiziki işlərə girişməyəsiniz.**



**OXATAN - Mart ayının ən uğurlu günlərindən birini yaşayacaqsınız. Bir tərəfdən maraqlı görüşlər, digər tərəfdənsə perspektivli sövdələşmələr sizi sevindirəcək. Bütçənizdə artım da mümkündür.**



**OĞLAQ - Qohumluq münasibətlərində səxavətli olmağınız məsləhətdir. Hansısa şəxsi probleminizi qabartmaqdan, daha bəşəri ideyalarla məşğul olun. Axşama doğru qazanmaq ehtimalınız var.**



**SÜTÖKƏN - Maddi problemlərinizin qabarmasından narahat olmayın. Çünki qarşıdakı günlərdə bu istiqamətdə uğurlarınız artacaq. İndi yalnız görəcəyiniz işləri və mövqeyi konkretləşdirməlisiniz.**



**BALIQLAR - Bürcünüzün ən uğurlu məqamlarını yaşayacaqsınız. Qarşılıqlı münasibətlərdə yaranmış müsbət çalarlar ovqatınızı xeyli yüksəldəcək. Qərarlarınızda qətiyyətli olun.**

**Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!**

## Siqaret kor edə bilər

Britaniya alimləri aşkar ediblər ki, siqaret korluğun yaranmasına səbəb ola bilər. Federal Xəbərlər Agentliyinin məlumatına görə, statistikaya görə, siqaretçəkənlər bu zərərli vərdişdən asılı olmayan adamlarla müqayisədə görmə qabiliyyətini dörd dəfə çox itirirlər.

Tütün tütüsündəki çoxsaylı kimyəvi komponentlər göz üçün təhlükə yaradır. Onlar gözde bioloji dəyişikliyə mənfi təsir göstərir. Tədqiqata görə, siqaretçəkənlərdə katarakta tutulma üç dəfə, tireoid oftalmopatiya riski səkkiz dəfə yüksəkdir. Həmçinin, onlarda quru göz sindromunun yaranma ehtimalı çoxalır. Nikotin insanın rəng duyumuna da mənfi təsir göstərir. Gündə bir qutudan çox siqaretçəkən adamın yaşıl və qırmızı çalarları ayırd etməsində problem ola bilər. Tütün məmulatından imtina etdikdən sonra insanın görmə kanalının tam bərpası üçün ən azı on il vaxt lazım olur.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU  
Baş redaktorun birinci müavini:  
Azər AYGAN

e-mail adres: [yenimusavat@mail.ru](mailto:yenimusavat@mail.ru)

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Son dəqiqə" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,  
R.Rüstəmov küçəsi  
2528-ci məhəllə ev 44/d  
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:  
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisensiya N: B 114  
SAYI: 5.100